

vergadering **7**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 26 oktober 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	4
THEMADEBAT over de alternatieve financiering van overheids-investeringen	
Derde ondervoorzitter van de commissie ad hoc	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
ACTUELE VRAAG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Waalse voorstellen inzake arbitrage en het Investment Court System (ICS) in het kader van het CETA-verdrag	
ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de lopende CETA-onderhandelingen met Wallonië	5
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over trajectcontroles op gewestwegen en de beslissing van de minister om de verantwoordelijkheid hiervoor volledig naar zich toe te trekken	12
ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de mogelijke stopzetting van het NMBS-engagement in Blue-bike	14
ACTUELE VRAAG van Ortwin Depoortere aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitblijven van een nationaal alcoholplan	
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitblijven van een nationaal alcoholplan	
ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitblijven van een nationaal alcoholplan	17
ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de kennis en perceptie inzake seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's)	20
ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gevolgen van het moratorium op wijkgezondheidscentra voor de eerstelijnsgezondheidszorg	23
ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toekomst van de jongerenbonus	23
ACTUELE VRAAG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de preciaire situatie van jonge investerende land- en tuinbouwers	23

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een imagocampagne ter promotie van het boek	27
ACTUELE VRAAG van Kris Van Dijck aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de opleiding van vrachtwagenchauffeurs in het secundair onderwijs	30
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo betreffende toepassing van gedragsinzichten bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van Vlaams beleid – 852 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3 Bespreking	32
VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE Benoeming van een lid van de raad van bestuur	36
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo betreffende toepassing van gedragsinzichten bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van Vlaams beleid – 852 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3 Stemmingen over de amendementen Hoofdelijke stemming	36 37
MOTIE van Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman tot besluit van de op 6 oktober 2016 door Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellatie tot viceminister-president Hilde Crevits over het Vlor-advies betreffende de eerste conceptnota secundair onderwijs – 916 (2016-2017) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	37
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	37
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	40
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	40

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Griet Coppé, Andries Gryffroy, Nadia Sminate, Herman Wynants: ambtsverplichtingen;

Ann Brusseel, Paul Cordy, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Kathleen Helsen, Ward Kennes, Kathleen Krekels, Elisabeth Meuleman, Bart Nevens, Peter Persyn, Joris Poschet, Katia Segers, Steve Vandenberghe, Elke Van den Brandt, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Caroline Gennez: familieverbindingen;

Guy D'haeseleer, Michèle Hostekint, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter: Dames en heren, voor de Groenfractie zijn in de Commissie voor de Bestrijding van Gewelddadige Radicalisering mevrouw Elisabeth Meuleman als vast lid vervangen door de heer Imade Annouri en de heer Imade Annouri als plaatsvervangend lid vervangen door mevrouw Elisabeth Meuleman.

Themadebat over de alternatieve financiering van overheidsinvesteringen

Derde ondervoorzitter van de commissie ad hoc

De voorzitter: Dames en heren, de voorzitter, ondervoorzitters en verslaggever van de Commissie voor Alternatieve Financiering van Overheidsinvesteringen stellen voor om het bureau van de commissie ad hoc uit te breiden met een derde ondervoorzitter.

De heer Matthias Diependaele, voorzitter van de N-VA-fractie, stelt als derde ondervoorzitter de heer Paul Van Miert voor.

Is het parlement het hiermee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St. VI.Parl. 2016-17, nr. 60/5*)

ACTUELE VRAAG van Wouter Vanbesien aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Waalse voorstellen inzake arbitrage en het Investment Court System (ICS) in het kader van het CETA-verdrag

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de lopende CETA-onderhandelingen met Wallonië

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Minister-president, ik heb daarnet een filmpje gezien waarin u buitenkwam uit de onderhandelingen met de gewesten over het Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA). U zei, nogal stoer: "Ik heb daar de belangen van de Vlamingen verdedigd." Als ik het analyseer, dan moet ik, met spijt in het hart natuurlijk, tot de conclusie komen dat u daar niet de rechten van de Vlamingen hebt verdedigd, maar de rechten van de multi-nationals en hun recht om een eigen rechtspraak te hebben in ons land wanneer het gaat over disputen over investeringen en hun recht om schadeclaims in te dienen wanneer er beleid wordt gevoerd, bijvoorbeeld door dit Vlaams Parlement, dat hun niet zint. Als er iemand is die de rechten van de gewone Vlaming en van de Vlaamse kmo's heeft verdedigd, dan is het wel Paul Magnette. Minister-president, mijn voorstel zou zijn dat wij straks samen, namens de Vlamingen, ook zullen zeggen: "Dank u, Paul Magnette" en dat we hem misschien zelfs een erepenning geven namens de Vlaamse Gemeenschap. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

Hij heeft een zeer correcte benadering gehanteerd, namelijk 'vrijhandel ja, maar voorrechten neen'.

Er zijn dus nieuwe voorstellen in de onderhandelingen ingediend door de Waalse Regering in overleg met het Waalse Parlement. We kennen die niet. Minister-president, wat hebben ze daar voorgelegd? En vooral, ziet u zelf ook manieren om het hele systeem te verbeteren? Wat is het standpunt geweest van de Vlaamse Regering?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, collega's, velen zeggen dat Canada een land is dat erg Europees is. Ik zou zelfs durven te zeggen dat, als Canada binnen Europa zou liggen, en gegeven het feit dat het, wat cultuur en performantie betreft, veel weg heeft van de Scandinavische landen, het een van de basislanden van de Europese Unie zou zijn. Het is daarom des te bevreemdender dat we blijkbaar niet in staat zijn om met hen een akkoord af te sluiten dat een aantal barrières om meer handel te drijven, wegneemt. Daar gaat het hier over.

Een tweede bedenking is dat het debat intussen erg emotioneel is geworden en dat de ratio voor een stuk weg is. Wat ik nog erger vind, is dat een aantal mensen – vaak met terechte bedenkingen – nu worden gecapteerd door een beweging van wat ik vorige week 'populistische protectionisten' heb genoemd. Ik zou dus aan die mensen willen vragen om uit dat carcan te treden, om eens heel even opnieuw rationeel te worden en om zich niet te laten meeslepen door die groeperingen die onze open samenleving opnieuw gesloten willen maken.

Het is dus bijzonder belangrijk dat we tot een overeenkomst komen met Canada omdat het uiteraard heel veel positieve economische en andere effecten heeft, onder meer voor Vlaanderen, maar ook voor heel Europa.

Minister-president, gegeven de specifieke situatie waarin we ons vandaag en de komende uren bevinden, bent u als Vlaamse minister-president bereid om alles in het werk te stellen, binnen respectabele limieten, om toch alsnog in de komende uren tot een akkoord te komen opdat morgen de top tussen Canada en Europa op een goede manier kan doorgaan?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik wil beginnen met de laatste vraag. Uiteraard zal ik alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat dit verdrag kan worden getekend en dat dit verdrag in werking kan treden. Mijnheer Vanbesien, dit is een goed verdrag waarbij de tarifaire belemmeringen om Canada binnen te treden wegvallen voor 98 of 99 procent voor onze landbouwproducten, voor 92 procent voor de fruit- en groentetelers. Vraag hun maar welke potentiële markt daar opengaat. Ook de markt voor de overheidsopdrachten gaat open. Onze baggeraars zullen daar actief kunnen zijn, alsook onze maritieme dienstverlening.

Wat doen wij nu? Wallonië heeft de voorbije veertien dagen een aantal punten opgeworpen. Daar is vijf jaar intensief over onderhandeld. Er is voor gezorgd dat de Vlaamse belangen goed verdedigd zijn. Nu komen er in de eerste plaats een aantal verduidelijkingen. Die verduidelijkingen staan in het verdrag. Er wordt gevraagd aan de Commissie en de Raad om dit in een joint instrument te bevestigen. Er wordt gevraagd dat diensten van algemeen belang niet geliberaliseerd worden, dat onze productnormen, onze arbeidsnormen, onze gezondheidsnormen en onze leefmilieunormen behouden blijven, dat de parlementen hun eigen regelgevingsrecht behouden. Dat zijn allemaal zaken, mijnheer Vanbesien, die in het verdrag staan.

Wat het gerecht betreft, hebt u het ten onrechte en doelbewust permanent over arbitrage. In 2015 heb ik er als een van de eersten, zo niet als eerste, in Europa voor gepleit om te gaan naar een internationaal gerecht. In het verdrag staat dat het een gerecht is. Het gaat niet om arbiters benoemd door de geschilvoerende partijen. Het gaat over vijftien magistraten van hoog niveau benoemd door Canada en door de Europese Unie op voordracht van de lidstaten. Het gaat dus niet om arbiters ad hoc, maar om een permanent gerecht met een beroepsinstantie. In het verdrag staat dat die rechters moeten beantwoorden aan een aantal normen en dat er een gedragscode zal zijn. Er is nu gevraagd aan de commissie om dat snel te operationaliseren met kwalificaties voor de rechters, met een uitgewerkte gedragscode inzake onpartijdigheid, integriteit, het vermijden van belangen, tegenstellingen enzovoort. Er is ook gevraagd naar een goedkope rechtstoegang voor kmo's, wat we van meet af aan voorbehouden hebben.

Dit zijn verduidelijkingen die zeggen wat in het verdrag staat. We vragen aan de Commissie en de Raad om nog eens te bevestigen dat dit de inhoud is van het verdrag. Dit verdrag is uitonderhandeld. We zijn niet bezig met het verdrag opnieuw te negotiëren. De Canadezen zeggen ook dat het uitonderhandeld is. Ze zijn wel bereid om toelichting en verduidelijkingen te geven. Wat betreft het gerechtelijk systeem zijn we het erover eens dat we vragen dat dit zo snel mogelijk geoperationaliseerd wordt. De Commissie die mee aan tafel zit, heeft zich daartoe geëngageerd.

Ik hoop dat dit verdrag er komt. Dit is een goed verdrag. Dit kan een norm zijn voor alle volgende verdragen. We hopen een verdrag te kunnen sluiten met Japan. Daar zijn we ook al aan de zeventiende onderhandelingsronde toe. India heeft alle bilaterale handelsovereenkomsten met alle Europese lidstaten opgezegd. Er zal dus ook met India een nieuw verdrag moeten komen. Ik neem aan dat het TTIP heropgenomen zal worden na de Amerikaanse presidentsverkiezingen.

Dit verdrag is een goed verdrag met een land dat zeer Europees is, ook al ligt het op het Amerikaanse continent. Het is een land dat meegegaan is in ons voorstel

om van een arbitrageregeling over te stappen naar een permanent gerecht, waarbij we de intentie uitdrukken dat we zouden kunnen komen tot een multilateraal gerechtshof, te vergelijken met het Internationaal Strafhof, dat in de toekomst over al die handelsgeschillen zou kunnen gaan. Er zijn hoge normen bepaald inzake arbeid, gezondheid en leefmilieu. Het regelgevingsrecht van de parlementen en de lidstaten wordt erkend.

Wel, dit is state of the art. Ik hoop dat het verdrag er komt omdat we het zouden kunnen gebruiken bij verdere onderhandelingen. *(Applaus bij de meerderheid)*

Wouter Vanbesien (Groen): Minister-president, u weet net zo goed als ik dat er nog problemen zijn met garanties voor de onafhankelijkheid van rechters en de toegang tot rechtspraak.

Ik heb nog een bijkomende vraag van een andere aard. Ze gaat over de toekomst van de Europese Unie en de besluitvorming binnen die Europese Unie. Ik heb daar de voorbije weken veel N-VA'ers mee zien worstelen, vandaar dat ik het ook graag eens aan u vraag. Er is natuurlijk de nationalist in u, die niet liever heeft dan dat de regionale parlementen, het Vlaamse en het Waalse parlement, veel te zeggen hebben. Maar anderzijds is er ook de liberaal in u, die denkt: 'Hoe minder die parlementen zeggen, hoe liever' en 'Laat de multinationals hun gang maar gaan'. Die twee botsen natuurlijk met elkaar. Vandaar mijn vraag: hoe ziet u de rol van de regionale parlementen, dus van het Vlaamse, maar ook het Waalse parlement, in de toekomst in de Europese besluitvorming als het over vrijhandelsverdragen gaat?

Rik Daems (Open Vld): Collega Vanbesien, ik wil u even verduidelijken dat een echte liberaal tegen machtsconcentratie is en dat de natuurlijke vijand van multinationals die de regels niet volgen, uitgerekend liberalen zijn. U kent uw klassiekers niet wat dat betreft.

Wat het erelidmaatschap van Paul Magnette van de groep Groen betreft, zou ik veeleer het erelidmaatschap van de Europese Unie aan Canada willen aanbieden. Dat is wat we zouden moeten doen. In de plaats van een aantal details te zoeken, waar men op een partizane manier een groot spel van probeert te maken – weliswaar niet onbelangrijk, dat is allemaal waar –, maar in de plaats van op een bepaald item te proberen een heel groot akkoord te kelderen, zou je veel beter kijken naar wat er voor ons in dat akkoord zit. Vergelijk het met een glas, het klassieke voorbeeld van een half vol of een half leeg glas. Wel, dit glas is bijna volledig vol. En jullie zijn bereid, collega Vanbesien, om dat gewoon weg te kappen, omdat je een of andere ideologische strijd wilt voeren, terwijl vandaag in het verdrag staat dat het niet klopt. *(Applaus bij de meerderheid)*

In de commissie Buitenlands Beleid werken wij heel hard om uitgerekend ook de houding van Vlaanderen in dit soort verdragen naar voren te brengen. Wij hebben er geen probleem mee dat vanuit de deelstaten in onze Belgische constructie een input wordt gegeven, zolang het maar een samenwerkend systeem is, en geen tegenwerkend.

We zitten in cruciale uren. Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik hoop dat men in de komende uren effectief verstandig wordt, dat men dit akkoord laat doorgaan, want het is een heel goede zaak voor elke Vlaamse burger en elk Vlaams bedrijf. *(Applaus)*

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister-president, ik sluit me graag aan bij uw woorden van goede hoop dat het inderdaad nog tot een goed einde komt en dat we dit verdrag nog kunnen aanvaarden. Het is zeer belangrijk voor onze economische groei en onze jobs.

Mijnheer Vanbesien, weet u hoe de vaudeville die zich nu voordoet in België, wordt weergegeven op de Canadese televisie? Dat is met een kaartje van België, waarop je duidelijk ziet hoeveel werkloosheid er is in Vlaanderen, waar men het CETA aanvaardt, en hoeveel werkloosheid er is – meer dan dubbel zo veel – in Wallonië, waar men het CETA niet aanvaardt. U zegt dat al die mensen Magnette zouden moeten bedanken. Ik stel voor dat al die mensen die hier een job aan zullen overhouden, een brief sturen naar de minister-president en de Vlaamse Regering, voor de moeite die zij doen om dit er nog door te sleuren.

U zegt dat wij vragen zouden hebben bij het feit dat Wallonië dit kan beslissen. Helemaal niet. Dat staat buiten kijf. Die regels aanpassen tijdens het spel, zou totaal fout zijn. Dat kun je niet maken. Maar dé vraag die we moeten stellen, is: waarom komt Wallonië nu pas met die opmerkingen? Als er al inhoudelijke opmerkingen te maken zijn, waarom maken zij die pas op een moment dat ze weten dat het zal leiden tot een internationale crisis en gigantische imagoschade voor ons land? Het enige antwoord daarop is: vanwege interne electorale Waalse politieke belangen. En daar kun je zien dat de solidariteit en de samenwerking binnen dit land niets voorstellen voor Wallonië. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

Koen Van den Heuvel (CD&V): Ik wil me graag aansluiten bij wat collega's Daems en Diependaele gezegd hebben. Ik denk dat iedereen overtuigd is van de waarde van dit akkoord voor de jobs van de gewone Vlaming, de gewone Belg, de gewone Europeaan. Canada is inderdaad ook een voorbeeld van een leidende economie, met veel respect voor milieuzaken, met hoge standaarden voor voedselveiligheid, op milieuvlak, op sociaal vlak. We hebben er dus alles bij te winnen om dit akkoord mogelijk te maken.

Er is meer dan vijf jaar onderhandeld, en waarom komt men nu in de laatste rechte lijn met bezwaren af? Daar spelen verschillende agenda's. Vanuit mijn fractie: alle steun om het CETA-akkoord zo snel mogelijk te laten goedkeuren.

Ik heb nog een bijkomende vraag, minister-president. Het lijkt me een goed moment om werk te maken van wat in het regeerakkoord staat: een actualisatie van de samenwerkingsverbanden binnen ons land, tussen de federale overheid en de deelstaten, inzake buitenlands beleid. Ik denk dat we dit punt moeten aangrijpen om daar de volgende maanden ook werk van te maken.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Naarmate het maatschappelijk debat over het CETA grondiger wordt gevoerd, neemt het draagvlak voor dit verdrag duidelijk af. Dat debat wordt gevoerd dankzij de Waalse collega's. Een enquête toont aan dat bijna een op de drie Vlamingen het verzet begrijpt, minister-president. Wij zijn voor handelsakkoorden, wij zijn voor evenwichtige faire handelsakkoorden die ten dienste staan van de welvaartsstaat – dus van iedereen – en van het milieu, en niet omgekeerd.

Wat wij als sp.a en veel mensen van het middenveld en veel burgers die zich tegen het CETA keren zoals het nu wordt onderhandeld, afwijzen, is dat er een speciale voorkeursbehandeling komt van multinationals en parallelle arbitrage of rechtbanken zoals u ze uitvoerig hebt uitgelegd.

Ik heb vorige week een vraag gesteld die pertinent blijft, minister-president. Hoe komt het dat een Vlaams-nationalist als u deze multinationals wilt onttrekken aan onze Vlaamse rechters en rechtbanken? U hebt een heel lang verhaal gedaan over welk gerechtshof moet worden opgericht. Waarom niet onze eigen rechtbanken? (*Applaus bij sp.a en Groen*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, u weet dat wij fundamentele problemen hebben met de huidige werking van de EU waarbij de democratische inspraak minimaal is, waarbij steeds meer onze soevereiniteit wordt uitgehold, waarbij steeds meer beslissingen al te vaak tegen de wil van de bevolking in genomen worden. Ook het CETA is blijkbaar zo'n verdrag, uitgewerkt door technocraten waarover de bevolking zelfs niet de kans krijgt om zich uit te spreken. Wat ons betreft, is dan ook de voorlopige inwerkingtreding van een dergelijk verdrag zonder inspraak van het parlement onaanvaardbaar.

Het verbaast me ten zeerste dat ik de afgelopen dagen pleidooien heb gehoord bij monde van mevrouw Rutten of de heer Verhofstadt, die blijkbaar nog verder willen gaan, die nog minder inspraak van de bevolking willen, die nog minder inspraak en medewerking van de parlementen willen. Ik wil u dan ook uitdrukkelijk verzoeken, minister-president, om daar niet in mee te gaan met de Vlaamse Regering en u daarvan zelfs te distantieëren.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik blijf verbaasd over de desinformatie door Groen en sp.a. Ik heb u gezegd dat het over een gerecht gaat. Ik heb hier maandenlang, twee jaar lang, vanwege groen en rood gehoord dat er hormonenvlees zou worden ingevoerd, dat onze arbeidsnormen onderuit gehaald zouden worden, onze productnormen, onze leefmilieunormen. We zouden onze regelgeving niet meer kunnen voeren. Dit is allemaal stuk voor stuk weerlegd. Er wordt voor zoveel nodig straks – en ik hoop dat ze het nog eens doen – door de Europese Commissie en de Raad nog eens bevestigd in het instrument – want zo heet dat internationaalrechtelijk volgens de Conventie van Wenen – wat het verdrag op dat vlak allemaal inhoudt.

Ik ben begonnen met u te zeggen wat de garanties zijn. In het verdrag is geen sprake meer van arbitrage, want dat is uw terugval: 'en nu ga je het privatiseren en nu doe je een cadeau aan de multinationals'. Dit gaat over een rechtbank, over een gerecht voor zeer bijzondere beperkte bevoegdheden. Als een bedrijf zegt: 'ik ben gediscrimineerd of ik word onteigend', kan het naar dat ICS stappen. Voor de rest zijn de nationale rechtbanken bevoegd.

Mijnheer Vanbesien, ofwel moet u het verdrag lezen, ofwel ophouden met de mensen te desinformeren dat er nog werk is inzake onafhankelijkheid en gedragscode. Ik heb het al gehad over de benoeming. Ik lees hier in het verdrag – in artikel 8.30 – over de gedragscode: "De leden van het Gerecht zijn onafhankelijk. Ze zijn niet verbonden aan enige overheid. Zij nemen geen instructies van enige organisatie of overheid aan met betrekking tot het voorwerp van het geschil. Zij nemen niet deel aan de behandeling van geschillen die rechtstreeks of onrechtstreeks tot een belangenconflict zouden kunnen leiden. Zij moeten voldoen aan de richtsnoeren van de International Bar Association inzake belangenconflicten (...)."

Dit zijn verdragsbepalingen. Ik bespaar u de volledige lectuur van de tweede alinea. Als een partij vindt dat er een belangenconflict is, kan die partij rechters wraken. Dat wordt allemaal uitgelegd in het verdrag. Alleen hebben we nu gevraagd aan de Commissie om die gedragscode zo snel mogelijk uit te werken, om zo snel mogelijk te voorzien in hoge normen om die mensen te benoemen. Ik heb voorgesteld aan de Commissie om die normen te nemen voor de rechters die benoemd worden in het Hof van Justitie in de EU, waar je hooggekwalificeerde rechters aanduidt die bewezen hebben dat zij de zaken beheersen.

Houd op met de mensen wijs te maken dat dit een privatisering is. Dit is een immense stap vooruit. Dit is een rechtbank met rechters, benoemd door twee overheden, de Canadese en de Europese, niet een ad-hocarbitrage, mét waarborgen. Kijk, ik heb hier tien of twaalf pagina's over de kwalificaties van die rechters.

Houd dus op met dit te zeggen. De ene na de andere van uw bezwaren – hormonenvlees, leefmilieunormen, enzovoort – zijn niet bestand gebleken tegen de waarheid. Nu begint u de mensen wijs te maken dat er nu dankzij u en het zuiden van het land plots een debat wordt gevoerd. Dit debat is gevoerd. Wij hebben die belangen verdedigd. Wij hebben ervoor gepleit dat in het verdrag een rechtbank zou worden ingeschreven. Wij hebben vijf jaar lang onderhandeld. Wij hebben ervoor gezorgd dat al die zaken – inzake diensten van algemeen belang, product-normen en arbeidsnormen – in het verdrag staan. Die worden, als dat nog nodig is, straks geëxpliciteerd als de Raad en de Commissie daarmee akkoord gaan.

Mijnheer Vanbesien, er bestaat geen enkele twijfel over dat dit intra-Belgisch moet worden geratificeerd door alle parlementen. Dit is onze Grondwet, we gaan daar niet van afwijken. We zullen ook intra-Belgisch een verklaring afleggen. Duitsland heeft de verklaring afgelegd dat er moet worden voldaan aan de voorwaarden van Karlsruhe. Dat er, als het verdrag strijdig is met hun grondwet, een ratificatieprobleem is. Wij gaan verklaren, zoals bij de verklaring 51 bij het Verdrag van Lissabon, dat België ratificeert door middel van ratificatie door de parlementen van al zijn entiteiten. Wij zullen daar niet van afwijken.

Collega's, wij hebben daar zeer lang over onderhandeld. Diegenen die nu zeggen dat ze dat verdrag niet of nog maar veertien dagen kennen: dat klopt niet. Er is intra-Belgisch bij elke onderhandelingsronde overleg gepleegd, niet één keer maar twee, drie, vier, vijf, zes, zeven keer, en dit over de dertig onderhandelingsronden, zowel met het federale niveau, onder de regering-Di Rupo nota bene, als met de deelstaten. Die teksten zijn gefinaliseerd onder de regering-Di Rupo. Die liggen daar sinds de zomer van 2014. Daar is geen jota aan veranderd, behalve de verbetering inzake het gerecht. Daarover zijn we het debat beginnen te voeren in 2015. Dat is gelukt. Premier Trudeau is daarin meegegaan. Ik ben daar heel blij om.

Collega's, dit is een heel goede zaak, waar heel ernstig werk van gemaakt is. Mijnheer Vanbesien, ik herhaal dus wat ik gezegd heb: ik ben er om er alles aan te doen opdat dit verdrag zou kunnen worden ondertekend. Dit is voor ons van belang. Dit betekent voor ons economische welvaart. Dit is jobcreatie.

Mijnheer Van den Heuvel, u hebt gelijk: dit toont aan dat die samenwerkings-akkoorden moeten worden aangepast. Er is de lacune dat bij buitenlandse handel de deelstaten daar geen deel van uitmaken. Ik ervaar dat aan de onderhandelingstafel: de ene partij heeft zich – laat het mij zo uitdrukken – beter geïnformeerd dan de andere partij. *(Applaus bij de meerderheid)*

Wouter Vanbesien (Groen): Mijnheer Daems, u zegt dat wij helemaal geen verdrag willen. Ik herinner u aan het debat van vorige week. Toen werd hier gezegd, ook door jullie: 'Het is nu tekenen, of we zijn het kwijt. Men gaat met Azië beginnen te onderhandelen en Europa zal het kwijt zijn.' We zijn nog altijd bezig met de onderhandelingen. Houd dus het hoofd koel. Doe het op een goede manier. Verbeter het verdrag en sluit het verdrag af.

Minister-president, in dit dossier komt heel duidelijk naar voren dat het probleem is dat u op het internationale niveau geen leider bent maar een volger. *(Opmerkingen bij de meerderheid)*

U begint hier zelf over de geschiedenis van de arbitrage en het gerechtshof. Ik heb aan u in 2014 een schriftelijke vraag gesteld over dat ISDS-systeem, het toenmalige systeem, dat slechter was dan het huidige. Toen lag het nog niet ondertekend op de banken. Ik vroeg u welke positie Vlaanderen daarover toen innam.

U hebt toen geantwoord dat dit correct was en dat Vlaanderen daar helemaal achter stond. Toen het internationaal begon te kantelen, was u plots ook voor het ICS, en nu bent u gedwongen om Wallonië te volgen. Ik zou trots zijn indien we

een minister-president hadden die een voortrekker zou zijn op het internationale toneel in plaats van een volger. Ik kijk uit naar de dag dat dit gebeurt. *(Applaus bij sp.a en bij Groen)*

Rik Daems (Open Vld): Over leiders en volgers. Mevrouw Turan, het draagvlak in de samenleving wordt groter omdat een mooie progressieve beweging zoals de socialisten de populistische protectionisten volgen op een blinde manier met een 'eigen volk eerst'-discours, eigen aan een zot zoals Donald Trump in de Verenigde Staten. *(Applaus bij de meerderheid)*

U spreidt het bedje voor populistisch protectionisme en dat is bijzonder spijtig. *(Opmerkingen van Güler Turan)*

U zou beter moeten weten en mee met ons voor een open samenleving moeten strijden in plaats van het bedje voor een gesloten samenleving te spreiden. *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

Mijnheer Vanbesien, u bent zeer milieubewust, ik denk dat ik dat ook ben. U zou die erepenning niet aan Magnette moeten geven, u mag dat wat mij betreft, maar weet u welke stad de meest groene stad van de wereld is? Dat is Vancouver na Mechelen. U zou daar beter eens naar kijken en dan zult u overtuigd zijn dat een van de meest groene landen op de wereld Canada is. En daar bent u tegen! *(Applaus bij Open Vld en de N-VA)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik vraag het woord voor een persoonlijk feit want ik neem de woorden van de heer Vanbesien niet. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

De voorzitter: Ik beslis over de orde van de vergadering en ik beoordeel of dit al dan niet een persoonlijk feit is. U hoeft zich daar niet zo kwaad voor te maken, mijnheer Tobback. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Minister-president Geert Bourgeois: Ik was bij de eersten die hebben gepleit voor een rechtbanksysteem, dat staat in het verdrag. *(Opmerkingen van Bruno Tobback. Rumor)*

De voorzitter: Mijnheer Tobback, hebt u de elementaire beleefdheid om te luisteren? We luisteren toch ook naar u? U krijgt het woord niet, de minister-president heeft het woord. *(Opmerkingen van Bruno Tobback. Rumor)*

Ik hoef aan u niet te verantwoorden waarom ik de minister-president het woord geef. *(Opmerkingen van Bruno Tobback)*

Mijnheer Tobback, ik zal onthouden dat u mij een pure schande vindt. Dank u wel.

Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik begrijp dat de waarheid pijn doet. We hebben absoluut niet gewacht op minister-president Magnette om te pleiten voor het invoeren van een gerechtsysteem in dit verdrag. Dat is niet de laatste veertien dagen ingevoerd in het verdrag.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld. *(Rumor)*

– S.pa en Groen verlaten het halfrond.

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over trajectcontroles op gewestwegen en de beslissing van de minister om de verantwoordelijkheid hiervoor volledig naar zich toe te trekken

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Geluidsoverlast is ook iets wat de leefkwaliteit van mensen hypothekeert. Laat ons hier zelf het voorbeeld geven en naar elkaar luisteren.

Minister Weyts, u hebt een aantal dagen geleden aangekondigd dat u de installatie van nieuwe trajectcontroles in Vlaanderen zult weghalen bij het lokale niveau en naar het gewest zult halen. Het duurt immers te lang, en op die manier krijgt u geen performant systeem. U wilt evolueren naar twintig trajectcontroles per jaar, terwijl dat er nu zeven per jaar zijn.

Wanneer ik echter op het lokale niveau mijn oor te luister legt, dan hoor ik daar net het omgekeerde. De lokale besturen beweren allemaal voorstander te zijn van trajectcontroles. Zij worden door de burger aan de mouw getrokken om iets te doen aan de overdreven snelheid in het verkeer, maar het duurt volgens hen een eeuwigheid voor zij duidelijkheid krijgen over de Vlaamse cofinanciering en over de herijking van de trajectcontroles en van de flitstoestellen. Zij vinden dus dat het gewest te lang wacht om duidelijkheid te geven over de Vlaamse cofinanciering en subsidies.

Mijn vraag luidt: waarom legt u de verantwoordelijkheid bij de gemeentebesturen? Kunt u me daarover duidelijkheid verschaffen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, collega's, trajectcontroles zijn erg effectief in de strijd tegen de schande van de vierhonderd verkeersdoden die we jaarlijks op onze wegen tellen.

Er zijn twee systemen. Voor de snelwegen werken we samen met de federale minister van Binnenlandse Zaken Jambon. We proberen daarbij zo gebiedsdekkend mogelijk te werken, met ANPR-camera's (Automatic Numberplate Recognition) die dienstig zijn voor zowel criminaliteitsbestrijding als voor het vaststellen van snelheidsovertredingen. Voor de gewestwegen werken we samen met de lokale besturen, en dus met de politiezones. Dat verloopt traag. Het gaat me er nu niet om wie daarvoor verantwoordelijk is. Ik stel alleen maar vast dat de beslissingsketen traag werkt en dat de financieringsmogelijkheden verschillen.

Wat dat laatste betreft: vandaag zijn er veel meer politiezones die kiezen voor flitspalen, want de Vlaamse overheid betaalt die. Trajectcontroles daarentegen worden maximaal voor 50 procent door de Vlaamse overheid gesubsidieerd. Nochtans zijn we het erover eens dat trajectcontroles efficiënter zijn wat betreft het bevorderen van de verkeersveiligheid. Het andere probleem is de snelheid van de beslissingsketen. Eerst moet de politiezone een beslissing nemen. Vervolgens gaat het dossier naar de provinciale commissie die zich over de verkeersveiligheid buigt. Nadien gaat het dossier naar het Agentschap Wegen en Verkeer, dat alle informatie samenbrengt en op basis daarvan een rangordening aanbrengt. Ondertussen en parallel – terwijl die beslissingen worden genomen en gecommuniceerd – wijzigen de lokale coalities. De gemeenteraden moeten in deze een beslissing nemen. Die beslissen dan om in de zaak geen geld te investeren.

Er zijn dus redenen om te gaan naar een nieuw financieringssysteem. Een: zoals voor de flitscamera's het geval is, zullen we de trajectcontroles integraal

financieren. Twee: we trekken daar meer middelen voor uit. Drie: we pakken het top-down aan. Vandaag gebeurt de installatie van de trajectcontroles op de gewestwegen erg ongelijk. In Antwerpen zijn er twintig en er is eentje in Oost-Vlaanderen. Elders zijn er geen. De plaatsing van trajectcontroleapparatuur geschiedt dus niet in functie van het aantal verkeersongevallen en de verkeersslachtoffers, maar willekeurig, op basis van eigen initiatieven van politiezones. Ik wil de plaatsing ervan objectiveren, in functie van de verkeersveiligheid. Dit jaar komen er zeven bij. Die waren al gepland, en we zullen ze voor 100 procent financieren. Vanaf 2017 komen er in Vlaanderen elk jaar twintig trajectcontroles bij.

Marino Keulen (Open Vld): Lokale besturen – stads- en gemeentebesturen – zijn voorstanders van trajectcontroles, zowel om de snelheid te kunnen handhaven, als om te kunnen bijdragen aan het zogenaamde cameraschild van minister Jambon, dat dient om de georganiseerde criminaliteit aan te pakken. Ik ken er geen andere. Inhoudelijk zitten we op dezelfde golflengte. Ik denk wel dat u daarover structureel overleg moet plegen met de lokale besturen.

We weten uiteraard dat te snel rijden niet mag, maar niet elke snelheids-overtreding leidt tot een gevaarlijke situatie. Het wordt slechts gevaarlijk als dat gebeurt in de buurt van gebouwen, waar allerlei maatschappelijke functies worden gerealiseerd. Daarmee rekening houden is van kapitaal belang, willen we een performant systeem uitbouwen.

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse gulheid in deze is een goede zaak. Maar naast sinterklaas is er ook een zwartepiet mee gemoeid. Daarover ben ik het eens met de heer Keulen. Het is onterecht om de zwartepiet alleen aan de lokale besturen te geven. Er is enorm veel bereidheid om dingen te doen op dat vlak. We moeten nog altijd gehoor geven aan de bottom-upbeweging. Wat gebeurt er met de mensen die al engagementen op het terrein hadden opgenomen? Er zijn nu zeven gelukkigen geselecteerd, maar wie krijgt er voor de rest het lekkers, en wie de roede?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): De minister en de regering willen in dit dossier de vlucht vooruit nemen. Indien de andere gewesten niet mee willen, laat ons dan vooral zelf voortwerken. Trajectcontrole en nummerplaatherkenning zijn toch de uitgesproken middelen om onze politiediensten in de toekomst bij te staan bij hun al zo zware taken.

Minister, gaat u als Vlaams minister van Mobiliteit werken aan een Vlaamse blacklist van overtreeders om de lokale trajectcontroles en nummerplaatlezers bij te staan in hun taken?

Minister Ben Weyts: De VVSG is de idee niet ongenegen. Men heeft het herhaaldelijk over het extra belasten van gemeentelijke begrotingen. Wel, dit is een voorstel ter ontlasting van die gemeentelijke begrotingen en ten faveure van de gemeentelijke budgetten.

Wat vandaag al was overeengekomen, ging uit van de zeven geselecteerde tracés voor 2016 en van een participatie van lokale politiezones. Dat valt onder het nieuwe systeem. Daar gaan we dus gewoon mee door. Dat wordt gehonoreerd en gerespecteerd. Ik zou niet willen dat zij de dupe zijn, dat zij moeten betalen en de volgende generatie niet. Neen, het is een duidelijke afspraak: die financiële overeenkomsten blijven gehonoreerd.

Het gaat me niet om de zwartepiet doorgeven. Wat voor mij de druppel was die de emmer deed overlopen, was dat we in sommige gevallen heel lang onderhandelden, soms zelfs vijf keer heen en weer met een bepaalde politieke zone, en er was ook een politieke zone die zich op het laatst terugtrok. Dit is een veel beter systeem, dat iedereen ten goede komt. We gaan dat doen op basis van zwarte tracés. Als we er twintig per jaar gaan bekijken, is dat op basis van zwarte tracés, vooral op basis van verkeersongevallen door snelheidsovertredingen. Dat is een objectivering waar heel Vlaanderen en vooral de strijd tegen de schande van de vierhonderd verkeersdoden wel bij zullen varen.

Marino Keulen (Open Vld): We creëren niet de nieuwe Vlaamse ruit. Vandaag komen in bepaalde sectoren de subsidiestromen altijd terecht in die Vlaamse ruit: Antwerpen, Leuven, Gent en Brussel in het midden. De andere gebieden vallen daarbuiten. Daar wil ik absoluut voor waarschuwen, want verkeersveiligheid is een vraagstuk waarvoor de verantwoordelijkheid moet worden gedragen van de Maas tot aan de kust.

Minister, als u dan toch voor een heel performant systeem gaat, waak er dan over dat uw Vlaamse verwerkingscentrale, die de overtredingen meteen digitaal verwerkt en bij de dader doet terechtkomen, genoeg capaciteit heeft. Als er vandaag een actie gebeurt en dat moet naar die Vlaamse verwerkingscentrale, dan slaat het systeem heel vlug tilt en wordt het een slechte Belgenmop, en dat wil ik u niet aandoen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Martine Fournier aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de mogelijke stopzetting van het NMBS-engagement in Blue-bike

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, enige tijd geleden besliste de NMBS om haar engagement in de fietspunten te verminderen. Ik heb toen ook een vraag gesteld, maar daarop heeft uw collega-minister Homans toen geantwoord.

Ondanks het vele protest is de NMBS niet op haar stappen teruggekeerd. Integendeel, ze zou nu een stap verder gaan. Ze zou haar investeringsbudget voor Blue-bike volledig stopzetten. Dat is op zijn minst een kaakslag voor onze Vlaamse visie op het vlak van combimobiliteit. Ik denk ook dat het een kaakslag is voor de vele reizigers die momenteel gebruikmaken van de combinatie fiets en openbaar vervoer.

Normaal gezien zou dat twee dagen geleden op de agenda hebben gestaan van het directiecomité. Het werd echter gelukkig niet behandeld, maar uitgesteld tot het directiecomité na de herfstvakantie.

Minister, vooraleer het te laat is: welke initiatieven zult u ondernemen naar de NMBS toe om de afbouw van de voor ons zo belangrijke combimobiliteit een halt toe te roepen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voor alle duidelijkheid: er bestaat wat verwarring tussen fietspunten en Blue-bike. Fietspunten zijn een project van sociale tewerkstelling, Blue-bike gaat effectief over het deelfietsensysteem.

De Vlaamse overheid participeert in dat laatste vandaag op twee manieren. Enerzijds is er een financiële participatie van 32 procent in het systeem. De

NMBS heeft 52 procent via een dochteronderneming. Bij ons verloopt het via De Lijn. De TEC ten slotte participeert slechts voor een – denk ik – 5 procent. Die Blue-bike is dus een nagenoeg exclusief Vlaams gegeven.

Een tweede manier waarop wij financieel participeren, is via een derdebetalers-regeling. Als de gemeenten of steden mee financieren, zorgen wij ervoor dat er vanuit de Vlaamse overheid 1 euro per rit wordt gesubsidieerd. In de praktijk leidt dat ertoe dat de gebruiker ofwel 0 ofwel maximaal 1 euro betaalt, afhankelijk van het subsidiepercentage van de gemeente in kwestie.

Dat systeem is snel beginnen te groeien, op enkele jaren tijd. Het is gestart in ongeveer 2011. Sindsdien heeft de Vlaamse overheid via dat subsidiesysteem, de derdebetalersregeling, zo'n 550.000 euro bijgedragen. Het aantal ritten is gevoelig gestegen. In 2013 hadden we 30.000 ritten en in 2016 180.000. Dat is dus maal zes. Het aantal locaties is van 42 naar 53 gegaan. Het aantal gebruikers steeg van 4500 naar 16.500.

Wij geloven in dat systeem vanuit de logica van combimobiliteit, namelijk dat je een vlotte overschakeling moet kunnen hebben van de ene vervoersmodus naar de andere. Recent nog hebben we in Lier aan een busstation, waar ook een parking is voor wagens, zo'n nieuwe Blue-bike locatie geopend. Wij willen daar dus verder in gaan.

Er wordt nu een ambitieus business plan besproken. Daarbij heeft men de ambitie om het aantal gebruikers te doen stijgen naar 55.000 en het aantal Blue-bike locaties naar 115. Daarvoor plant men een kapitaalsverhoging. Men kijkt daarvoor ook in onze richting en vraagt Vlaanderen om 310.000 euro. Aan de NMBS vraagt men 180.000 euro. Zo wil men naar 115 Blue-bike locaties gaan. Dat zou ertoe leiden dat we allebei een gelijke participatie hebben. Dan komen we op 42,5 procent participatie van Vlaanderen en 42,5 procent participatie via NMBS.

Ik zie dat principieel wel zitten. We moeten verder nog wel een paar modaliteiten bekijken, bijvoorbeeld of we via De Lijn blijven dan wel rechtstreeks vanuit de Vlaamse overheid onze participatie realiseren. Het is echter inderdaad zo dat de beslissing van de NMBS is uitgesteld. Bij de NMBS weet men dat wij alleszins voorstander zijn en evenzeer dat het een versterking is van het aanbod van de NMBS. Ik denk niet dat het voor de NMBS grote bedragen zijn, indien zij maar 180.000 euro extra zou moeten bijdragen aan die kapitaalsverhoging. Ik hoop dus dat men dat alsnog doet. In principe zijn wij alleszins bereid om verdere investeringen te doen.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord. Het is inderdaad zo dat het project Blue-bike zeer goed is. Dat is zeer positief.

Ik hoor van mijn collega uit Ieper dat zij daar nu ook mee gestart zijn sinds september. Het is een zeer goed gegeven, en dus is het goed dat het zal worden uitgebreid naar 115 verschillende punten.

Ik blijf een beetje met de vraag zitten dat als het directiecomité van de NMBS dan toch beslist om de investering stop te zetten, of u dan uw verantwoordelijkheid zult nemen als Vlaams minister om het budget dat nu vrijgemaakt werd door de NMBS, op het Vlaams budget te nemen. Daardoor zou er toch een zekerheid zijn dat voor de hele organisatie van Blue-bike en voor de reiziger die de combinatie maakt van fiets en openbaar vervoer, er een continuïteit is en dat in de nodige budgetten voorzien blijft, is het niet vanuit de NMBS, dan toch wel gegarandeerd vanuit het Vlaamse niveau.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Lies Jans (N-VA): Mevrouw Fournier, zoals ik begrijp uit het antwoord van de minister stelt u een vraag waar wij op Vlaams niveau geen antwoord op kunnen bieden. Het is afhankelijk van de beslissing van de NMBS op 7 november, zoals u zelf hebt aangehaald. Wat mij betreft, is dat meer een toekomstvraag dan een actuele vraag. Mocht nu al beslist zijn dat ze het niet zouden doen, dan konden we daar grondiger over debatteren. Maar goed, ik vind het goed dat de vraag gesteld is omdat wij het heel belangrijk vinden dat het systeem van de deelfietsen blijft bestaan.

De minister heeft net gezegd dat hij participeert voor 1 euro per fiets. Minister, voor 80 procent van de haltes van De Lijn hebt u al in fietsenstallingen voorzien. In het fietsbeleidsplan voorziet u ook in een Vlaams fietsdeelsysteem. Ik denk dat u absoluut inspeelt op die markt van deelfietsen, die in de toekomst alleen maar groter gaat worden.

Wat de toekomst zal brengen, wat de beslissing van de NMBS zal zijn, weten wij niet, maar ik vind het vreemd dat u zegt, mevrouw Fournier, dat de minister zijn verantwoordelijkheid als Vlaams minister moet nemen. Het is nu net niet de verantwoordelijkheid van de minister om dat te doen, maar hij wil dat wel doen. Ik ben zeer tevreden dat hij dat wel wil doen, zelfs al is het zijn bevoegdheid niet. Dat toont voor mij alleen maar aan dat het mobiliteitsbeleid, zelfs ook wat het deelfietsen betreft, totaal versnipperd is in Vlaanderen en in België. Ik hoop alleen maar voor de toekomst, mevrouw Fournier, dat u al die problemen hopelijk niet bij een volgende staatshervorming maar bij een grondigere stap, nog eens aankaart en dat we er dan voor kunnen zorgen dat de Vlaamse minister inderdaad verantwoordelijk is.

Minister Ben Weyts: De concrete vraag: wat als de NMBS beslist, niet om terug te treden – want daar gaat de discussie niet over – maar om niet te participeren in de kapitaalsverhoging. De NMBS heeft van in het begin een participatie genomen van 52 procent maar subsidieert daar verder niets meer in. Als de NMBS zou beslissen om niet mee te stappen in de kapitaalsverhoging, is dat heel vervelend voor de toekomstige ambities en de extra Blue-bikepunten. Dat wil niet zeggen dat wat vandaag al bestaat, niet zou blijven functioneren. Dat zou enkel in het meest extreme negatieve geval tot gevolg hebben dat de expansieplannen en de ambities moeten worden bijgesteld, wat ik natuurlijk niet wil.

Daarmee wil ik maar schetsen dat het niet zo dramatisch is. Het systeem zal niet ophouden te bestaan. Het zal blijven functioneren, maar als het even kan met een nog grotere actieradius en nog veel meer gebruikers en meer punten, namelijk 115, vooral in Vlaanderen. Want die kapitaalsverhoging zou ertoe leiden dat Vlaanderen een heel federaal deel zou overnemen, wat in dezen logisch zou zijn. In Wallonië zijn er drie Blue-bikepunten en in Vlaanderen een veertigtal.

Martine Fournier (CD&V): Mevrouw Jans, ik kan natuurlijk wachten tot de beslissing genomen is door het directiecomité van de NMBS. We hebben dat gedaan wat de fietspunten betreft. We hebben gewacht tot de beslissing werd genomen en dan pas de vraag gesteld in het parlement. Ik wilde de beslissing voor zijn en het probleem nu al aankaarten in de hoop dat de NMBS tot rede komt en zich toch al zorgen zou maken over de invloed vanuit Vlaanderen om de Blue-bikepunten toch te behouden. Beter op voorhand dan te laat.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Ortwin Depoortere aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitblijven van een nationaal alcoholplan

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitblijven van een nationaal alcoholplan

ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het uitblijven van een nationaal alcoholplan

De voorzitter: Omdat mevrouw Van den Bossche niet aanwezig is, wordt haar vraag als ingetrokken beschouwd.

De heer Depoortere heeft het woord.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, eergisteren vond er een interministeriële conferentie plaats met de deelstaatministers die bevoegd zijn voor de volksgezondheid en met de federale minister van Volksgezondheid, met de bedoeling een nationaal alcoholplan op te stellen. Er lag een voorstel op tafel, maar dat heeft het niet gehaald. In feite is de conferentie mislukt. Er is een zekere onenigheid qua visie, tussen een veeleer preventief beleid en een veeleer repressief beleid. Dat heb ik toch kunnen opmerken aan de hand van de diverse persartikels die daarover zijn verschenen. Ik verwijs in dat verband naar de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), die de afgelopen dagen toch al een aantal maatregelen had gelanceerd die toch veeleer de repressieve kant opgingen.

Minister, mijn vraag is eenvoudig: hoe moet het nu verder? Deze conferentie kan moeilijk geslaagd worden genoemd. Wat is de verdere timing? Op basis van welke teksten kan een alcoholplan worden opgesteld? Wat is de visie van Vlaanderen ter zake?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, collega's, we hebben een alcoholprobleem, en we krijgen het niet onder controle. (*Gelach*)

Ik hoop bovendien dat de collega's van sp.a en Groen hun probleem en verdriet niet gaan verdrinken, want dat zou het alleen maar erger maken.

De maatschappelijke kostprijs van alcoholmisbruik in Vlaanderen alleen loopt op tot meer dan 1 miljard euro per jaar. Dat is een flinke smak geld, maar daar zit ook heel veel menselijke ellende achter: mensen die hun job verliezen, die aan lagerwal raken, jongeren die hun opleiding niet kunnen afwerken, gezinnen die gebukt gaan onder een cultuur van intrafamiliaal geweld, gezinnen die verscheurd worden, ouders die een kind verliezen in een verkeersongeval waarmee ook alcoholmisbruik gemoeid is. Dan zou je denken dat iedereen in dit land onderhand al overtuigd is van het feit dat we dit toch bijzonder grote probleem dringend moeten kunnen aanpakken. Toch wachten we al jaren op een geïntegreerde totaalaanpak, waarbij de inspanningen die diverse overheden in dit land leveren om dat probleem aan te pakken op elkaar worden afgestemd. Ook vorige maandag zijn de diverse bevoegde minister in dit land er tijdens de interministeriële conferentie opnieuw niet in geslaagd om tot een akkoord te komen.

Minister, u speelt natuurlijk een heel belangrijke rol in deze kwestie en ook in de aanpak van dit probleem. In Vlaanderen bent u immers bevoegd voor alles wat te maken heeft met preventie, met sensibiliseren. In deze kwestie, meer dan ooit, is

voorkomen veel beter dan genezen. Daarom mijn vraag aan u: wat zult u doen om ervoor te zorgen dat er in Vlaanderen een ijzersterk preventief beleid komt in de strijd tegen alcoholmisbruik, een ijzersterk preventief beleid dat bovendien binnen de kortste keren is ingebed in een geïntegreerde aanpak in ons land, waardoor de inspanningen die worden geleverd, elkaar ook kunnen versterken?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Ik wil even de puntjes op de i zetten. Dat was natuurlijk niet alleen een vergadering van de ministers bevoegd voor de volksgezondheid. Er zijn immers ook andere ministers bevoegd als het gaat over de opmaak van een nationaal geïntegreerd alcoholplan.

Tijdens de vergadering werd vastgesteld dat er geen overeenstemming is over dat plan tussen de diverse vertegenwoordigers van de bevoegde federale ministers, en dat er ook vanwege de gemeenschappen vragen waren over de bijdrage van de federale overheid met betrekking tot dit plan. Ik denk dat ik geen opzienbarende verklaring doe als ik zeg dat iedereen, de experts van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO), en in eigen land ook de Algemene Cel Drugsbeleid die we hebben geïnstalleerd, de VAD en anderen, het erover eens is dat, als je een geïntegreerde aanpak wilt realiseren, je dan spreekt over het aanbod en over de vraag. Als je over het aanbod spreekt, dan heb je het niet zozeer over repressie, want dat lijkt me zelfs niet het knelpunt, maar dan spreek je over de maatregelen die een impact hebben op de beschikbaarheid van het aanbod. Dat hoort uiteraard voor een belangrijk stuk onder het preventieonderdeel.

Er is op de vergadering vastgesteld dat er daarover geen akkoord mogelijk was omdat de verschillende betrokkenen de inschatting maakten dat het luik over het aanbod niet voldoende uitgewerkt was. Het is niet aan de Vlaamse Gemeenschap om uitspraken te doen over hoe dat moet gebeuren. Dat is in grote mate een federale bevoegdheid. Wij moeten ons concentreren op de engagementen die de Vlaamse Gemeenschap in dezen opneemt. Daar heb ik op de conferentie geen onduidelijkheid over laten bestaan. In verband met de lijst van initiatieven en met wat in het vorige ontwerp van actieplan heeft gestaan, dat door mevrouw Onkelinx destijds werd ingetrokken bij gebrek aan akkoord op het federale niveau, heb ik mij geëngageerd om alles uit te voeren wat onder de taken van de gemeenschap valt en past in een beleid dat over verschillende jaren is gespreid, ook als zou blijken dat er geen geïntegreerd nationaal actieplan kan worden overeengekomen met de verschillende betrokkenen. Er is afgesproken dat er een nieuwe poging zal worden gedaan om tot meer overeenstemming te komen. De verschillende partijen hebben zich ertoe geëngageerd om de gesprekken voort te zetten.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Minister, ik onthoud dat u vasthoudt aan het plan, voor zover het uw Vlaamse bevoegdheden betreft. Het moet mij toch van het hart dat VAD, toch een Vlaams expertisecentrum dat onder auspiciën staat van deze Vlaamse Regering, een aantal voorstellen heeft gelanceerd, die op zijn minst de Vlaamse bevoegdheden overschrijden. Ze hebben het over een verbod op de verkoop van alcohol in nachtwinkels, in tankstations en in automaten en niet het minst over een drastische prijsstijging voor alcoholische producten, wat toch een federale aangelegenheid is. Bestaat hiervoor een draagvlak? Ik heb niets tegen een goed preventief plan, maar als men maatregelen aankondigt, zou men toch mogen verwachten dat er een onderzoek wordt gevoerd naar de impact daarvan op onze lokale economie en in het bijzonder op de horecasector, die het al zo moeilijk heeft, en op de detailhandel.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het klopt dat werk maken van zo'n geïntegreerde aanpak een gedeelde verantwoordelijkheid is. De heikele punten waar het federale niveau nu over struikelt, zijn bijna exact

dezelfde als die waarover in 2013 al werd gestruikeld. Dan wordt er een beeld gecreëerd van weinig vooruitgang op dat vlak. Ik vind het goed dat u daar niet op zult wachten om uw preventieve bevoegdheid ten volle te benutten. Hoe zult u dat preventieve luik nog versterken? Gewoon verder doen zoals we vandaag bezig zijn, is wel eervol, maar onvoldoende. Zonder blind te zijn voor de impact van het bestaande aanbod, is iedereen er wel van overtuigd dat we op het vlak van preventie in Vlaanderen een tandje moeten kunnen bijsteken.

Ik hoop dat het snel tot een akkoord komt, ook met het federale niveau, maar ik herhaal mijn vraag: hoe wilt u het preventieve luik in Vlaanderen versterken?

De voorzitter: Mevrouw Schrijvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ook wij vinden dit vanzelfsprekend een heel belangrijk thema en wij betreuren dat er vandaag geen nationaal geïntegreerd alcoholplan is. Vlaanderen is bevoegd voor preventie, maar dat staat niet op zich: het moet mee ingevuld worden door een aantal federale maatregelen. Onze federale fractie heeft altijd gepleit voor het beperken van de ongecontroleerde toegang tot alcohol en voor het reclameverbod voor minderjarigen.

Minister, wij hopen dat er de volgende weken en maanden inderdaad verder werk kan worden gemaakt van het nationaal geïntegreerd plan en dat er alsnog een doorbraak zal komen.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Het aanbod inperken kan zeker een mogelijkheid zijn, maar dat moet kaderen binnen een geïntegreerde aanpak. België is klein, het buitenland is niet zo ver en mensen die echt alcohol willen gebruiken, zullen dat ook effectief doen.

Preventie is essentieel. Er ligt een voorstel van resolutie klaar om de kennis in de gedragswetenschappen te implementeren in het beleid. Dat kan een zeer belangrijk instrument zijn in deze, om mensen echt te helpen om hun vooropgesteld doel beter te bereiken.

Minister Jo Vandeuren: Zoals u weet, vindt in december de gezondheidsconferentie plaats. Wat Vlaanderen en de Vlaamse bevoegdheid betreft, zal er een visie worden ontwikkeld en een strategie worden uiteengezet voor de gezondheidsdoelstellingen die met voeding, bewegen en verslavende producten te maken hebben. In die zin is de besluitvorming bezig. De provinciale inspraakronde is achter de rug. We zullen de grote strategische opties en daaropvolgend het actieplan uitwerken. We weten natuurlijk wel dat een aantal van die acties uiteraard zullen sporen met wat al jaren in de algemene cel drugsbeleid en in de werkgroepen rond het alcoholplan wordt voorbereid. Wat alcohol betreft, zijn er zeker een aantal zaken die we naar aanleiding van onze conferentie verder zullen moet ontwikkelen.

Ik ben het er helemaal mee eens als mensen zeggen dat er een verschil is tussen de theorie van de beperking van het aanbod en de realiteit in een open land. Die beschouwing moet worden gemaakt. Het zou wat te makkelijk zijn om aan de zijlijn te gaan staan en te zeggen dat allerlei zaken mogelijk zijn. Dat moet inderdaad goed worden bekeken. In die zin is het ook niet aan de gemeenschappen.

Ik begrijp goed dat een aantal afwegingen moeten worden gemaakt. Ik kan echter ook niet om de vaststelling heen dat experts, of het nu Vlaamse experts zijn of experts van de Wereldgezondheidsorganisatie, aangeven dat als men een geïntegreerde benadering wil, men ook in het onderdeel preventie moet kunnen spreken over de toegang van het aanbod. De gemeenschappen hebben ook de

vaststelling gedaan dat er vanuit het federale niveau een aantal initiatieven daaromtrent kunnen worden genomen en er ook binnen de schoot van de federale vertegenwoordigers nog geen echte overeenstemming was.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Voor alle duidelijkheid: niemand is tegen een alcoholplan, maar ik pleit wel voor het gezond verstand bij de opstelling van een alcoholplan. Het is waar dat een maatregel kan worden genomen om het aanbod van alcohol al dan niet af te zwakken, maar ik blijf erbij om daar toch grondig over na te denken en ook economisch te bekijken welke impact dat zou hebben.

Wat het preventieve luik betreft, moet er uiteraard nog veel meer gesensibiliseerd worden. Ik hoop alleen dat de timing niet verschoven wordt met twee jaar. Ik weet dat er een gezondheidsconferentie op Vlaams niveau plaatsvindt in december. Ik hoop dat de beslissingen en besluiten van die gezondheidsconferentie zo snel mogelijk kunnen worden geïmplementeerd in een alcoholplan.

Björn Anseeuw (N-VA): Ik blijf bij de vaststelling dat het onvoorstelbaar is dat dezelfde tegenstellingen die een nationaal alcoholplan in de weg stonden in 2013, er in 2016 nog altijd zijn, dat er op dat vlak geen vooruitgang is geboekt. Bij het horen van de tussenkomst van collega Saeys was mijn eerste bedenking dat ze wel een punt had, maar op die manier kunnen we wel rondjes blijven draaien. Het is het ene of het andere.

Anderzijds wordt er op Vlaams niveau voor alcoholpreventie 4,2 miljoen euro vrijgemaakt per jaar. Daar staat een maatschappelijke kost van bijna 1,2 miljard tegenover. We hebben een flinke hefboom nodig om met die 4,2 miljoen echt iets te presteren om de maatschappelijke kost flink te reduceren. Ik heb de vraag gesteld hoe we dat gaan doen. Het antwoord zal blijkbaar komen na de gezondheidsconferentie in december. Ik ben dan ook zeer benieuwd wat de resultaten zullen zijn van die gezondheidsconferentie, want het is echt wel nodig dat er resultaten komen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Piet De Bruyn aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de kennis en perceptie inzake seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's)

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, bij het aanklaarten of bespreken van delicate onderwerpen, krijg je wel eens te horen: 'Het zal je maar overkomen.' Wat betreft een seksueel overdraagbare aandoening denk ik dat we dat terecht ook wel regelmatig horen: 'Het zal je maar overkomen.' Maar nochtans is er iets – en dat verontrust me ook wel – dat we nog veel vaker horen en dat is: 'Het zal mij niet overkomen' of: 'Het kan mij niet overkomen.' En daar gaat de Vlaming grondig in de fout. Want ongeacht het feit dat hij denkt behoorlijk geïnformeerd te zijn, blijkt uit elk onderzoek – en er was er recent weer een – dat zijn feitelijke kennis over de aard van geslachtsaandoeningen absoluut ontoereikend is, met alle gezondheidsgevolgen van dien.

Sensoa heeft samen met de Franstalige collega en een commerciële actor een bevraging gehouden en kwam tot de vaststelling dat maar liefst 90 procent van de bevolking onvoldoende op de hoogte is. Ze organiseren nu een zinvolle en een ook wat catchy actie om er in de maand november aandacht aan te besteden. Dat kunnen we enkel toejuichen.

Mijn bekommernis gaat een beetje verder. Ik denk dat een dergelijke actie zinvol is, maar pas echt zinvol is als ze aansluit of verankerd wordt in een duurzaam

beleid, in een preventiebeleid dat niet alleen naar aanleiding van een enquête extra aandacht aan seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's) besteedt, maar op een volgehouden manier.

Minister, op welke wijze zal uw preventiebeleid in de toekomst die duurzame bodem geven aan het preventiebeleid betreffende seksueel overdraagbare aandoeningen?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Collega, de duurzaamheid van onze acties zit vooral in het feit dat wij met Sensoa daarover een duurzame beheersovereenkomst hebben afgesloten. Als ik het goed begrijp, is het eigenlijk het initiatief van een commercieel bedrijf, dat een beroep gedaan heeft op Sensoa en ook op het Plate-Forme Prévention Sida van de Franse Gemeenschap om een aantal initiatieven samen te nemen. De enquête die wordt gedaan, bevestigt iets wat we al konden weten en vermoeden en wat voor de insiders niet echt een verrassing is, namelijk dat de meeste Vlamingen hun kennis over seksueel overdraagbare aandoeningen overschatten. De enquête zegt niets over het verband tussen een risico lopen en de vraag of men al dan niet beter geïnformeerd is. Ik zeg niet dat er geen relatie is, ik zeg alleen dat wij in de enquête daarover niets hebben gevonden.

Het feit dat mensen hun kennis daarover overschatten of dat mensen niet voldoende bewust zijn van de risico's van seksueel overdraagbare aandoeningen, heeft natuurlijk een oorzaak. Die oorzaak zit bij hulpverleners en bij doelgroepen. Het is, zoals u ook hebt aangegeven, een onderwerp dat moeilijk bespreekbaar is omdat er ook een connotatie is van wisselende seksuele contacten, en dat is waarschijnlijk een van de redenen dat het ook zo moeilijk bespreekbaar is.

Het feit dat er veel soa's worden gediagnosticeerd, is op zichzelf, zo zeggen onze experts, niet per definitie een slecht signaal. Het zou kunnen betekenen dat we meer seksueel overdraagbare aandoeningen vinden, dat er meer kan worden behandeld, dat er tijdig kan worden behandeld. Sommigen zeggen ook dat het feit dat we nu veel meer inzetten op het sensibiliseren van mensen en doelgroepen om zich te laten screenen, tot gevolg heeft dat het aantal situaties waarin er inderdaad sprake is van een soa, ook zal toenemen. Er is wellicht een stuk, niet helemaal, van de stijgende vaststelling van de diagnoses te verklaren door de inspanningen die wij doen om doelgroepen te sensibiliseren. Men zegt mij ook dat de diagnostische testen intussen zodanig verfijnd zijn dat hierin ook een stuk verklaring kan worden gevonden. Hoe dan ook, het blijft nodig om in te zetten op het vergroten van de kennis en het stimuleren van mensen om aan screeningsprogramma's deel te nemen. Die twee pistes blijven voor ons overeind.

De campagne die nu is gevoerd, staat niet als dusdanig beschreven in de beheersovereenkomst. Ik vermoed dat ze geïnitieerd is door de commerciële partner. Het is wat te vroeg om na te gaan of ze blijvende gevolgen heeft. Wat we wel kunnen vaststellen – en dat is een goede zaak –, is dat de aandacht voor de problematiek behoorlijk is toegenomen. Er is heel wat aandacht in de media en dat vertaalt zich ook in heel wat aandacht voor de websites die Sensoa onderhoudt en die over die thema's gaan. We zien dus duidelijk dat er een verhoogde belangstelling is.

Met Sensoa moeten we doorgaan met de strategie om de kennis te vergroten en de screening te promoten. We moeten dat zeer uitdrukkelijk doen naar specifieke groepen. We hebben een aanbod naar volwassenen. We hebben een aanbod naar jongeren. We hebben een aanbod dat zich specifiek richt naar intermediären die met jongeren spreken over seksuele gezondheid. We hebben ook een aanbod naar huisartsen die zo'n gesprek, dat niet altijd evident is, moeten kunnen voeren. We hebben partners die we inschakelen als het gaat over heel specifieke

doelgroepen. Er zijn partners die zich richten op sekswerkers en op de Sub-Saharaanse bevolkingsgroep. We hebben ook een aanbod naar andere risicogroepen. Ik denk persoonlijk dat we die strategie moeten volgen.

Mocht Sensoa van oordeel zijn dat er zich een strategiewijziging opdringt, dan ga ik ervan uit dat onze partnerorganisatie die ik overigens hoog inschat, het gesprek daarover zal voeren met ons.

Piet De Bruyn (N-VA): Ik heb van de minister heel veel wijze woorden gehoord als hij het belang onderschrijft van de campagnes die momenteel worden gevoerd en de strategie die erachter zit. Die is zeer sterk doelgroepbenaderend. Ik heb daar ook in andere contexten altijd voor gepleit.

Ik ben een beetje teleurgesteld dat de minister de deur niet openzet om op zijn minst te kijken of een heroriëntering niet noodzakelijk is. De feiten zijn wat ze zijn. Er zijn argumenten om aan te dragen dat een hoger aantal diagnostiseringsen niet noodzakelijk betekent dat er ook effectief een hogere prevalentie is, maar dat het ook kan wijzen op een betere screening. Maar laat ons toch eerlijk zijn, als negen op de tien mensen slecht is geïnformeerd, dan weten ze niet welke risico's ze nemen.

Minister, bent u bereid om niet af te wachten tot Sensoa als partner komt zeggen dat ze dit opnieuw willen bekijken? Wilt u actief met Sensoa nagaan waar er beter kan worden samengewerkt, waar er kan worden geheroriënteerd en of andere beleidsdomeinen die nu nog niet of minder betrokken zijn, betrokken kunnen worden?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

Johan Verstreken (CD&V): Voorzitter, soa's worden nogal vaak geassocieerd met de leeftijdsgroep 15- tot 35-jarigen, en in het bijzonder studenten. Als je de microfoon onder de neus zou schuiven van 35- of 50-plussers, dan zou wat in de kranten stond wel kunnen kloppen.

We kennen geen fluit van soa's. 95 procent van de Vlamingen ligt er niet van wakker. Het aantal soa's stijgt dramatisch en het aantal 50-plussers met een soa verdubbelde de afgelopen 10 jaar door een hogere levensverwachting, omdat ouderen zichzelf niet zien als een doelgroep van de 'veilig vrijen'-campagne en omdat ze meer vatbaar zijn voor infecties door een zwakkere gezondheidstoestand. De symptomen worden ook niet altijd herkend. Er is ook een groter stigma op seksueel gedrag waardoor ze zich minder vaak laten testen. Ze hebben vaak ook een minder grote kennis van soa's.

In welke mate worden er ook preventiecampagnes gevoerd naar die doelgroep die soms wordt vergeten? Ik voel aan dat men er echt te weinig over weet. Met alle respect voor Sensoa die fantastisch werk doet en voor uw beleid, maar ik denk dat daar ook aandacht aan mag worden gespendeerd.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Er is inderdaad nog heel wat onwetendheid in verband met soa's. Op dit moment wordt er terecht zeer veel gefocust op hiv en aids, maar er zijn ook andere soa's zoals chlamydia en gonorroe die frequent voorkomen en weinig of geen symptomen geven. Dat maakt het juist gevaarlijk. De minister heeft al heel wat initiatieven genomen omtrent de seksuele gezondheid, maar blijkbaar zijn de resultaten ondermaats. Is het niet zinvol om de initiatieven te evalueren en om samen te zitten met de minister van Onderwijs om de problematiek van de seksuele voorlichting aan de basis aan te pakken, namelijk in de scholen?

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, veel opmerkingen zijn pertinent, en ik wil absoluut dat gesprek met Sensoa voeren, maar we spreken hier wel over een campagne die is opgezet door een commercieel bedrijf, weliswaar in een samenwerking. Er zijn zeker signalen dat een aantal doelstellingen, zoals bekendheid, in die campagne voor een stuk gerealiseerd worden. Je ziet dat aan de verhoogde bezoekersaantallen van de websites. Maar op een moment dat we trachten een beheersovereenkomst af te spreken met een partner die we daarvoor vertrouwen geven en die we toelaten om daar een beleid rond te voeren, gaan we dat niet zomaar van de ene op de andere dag doorkruisen.

Ik ben zeker bereid, collega De Bruyn, om Sensoa eens te contacteren om te vragen of dat zaken zijn waarvan zij vinden dat we over een koerswijziging moeten spreken. Dat is perfect legitiem. Ik hoed mij er alleen voor om aan de hand van de dingen die gebeuren, opeens een beleid dat al jaren op een breed draagvlak kan rekenen en van hoge kwaliteit is, zomaar opnieuw in vraag te stellen.

Piet De Bruyn (N-VA): De minister heeft gelijk: niemand is gebaat bij steekvlampolitiek, zeker niet bij een thema dat zo sensitief en delicaat is als dit. Maar ik ben het met de interveniënten eens dat een heroriëntering zinvol kan zijn, zij het naar bepaalde doelgroepen, zij het met partners die nu misschien minder in het beleid betrokken worden. Dat Sensoa daar als Vlaams expertisecentrum rond seksualiteit een voortrekkersrol kan en moet blijven spelen, is evident.

Minister, als we bijkomend rond de tafel gaan zitten en initiatieven nemen, denk ik dat we voorkomen dat dat andere initiatief van u, dat van 'Donderdag date-dag', ongewenste neveneffecten heeft, namelijk een verdere stijging van het aantal soa's.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jan Bertels aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gevolgen van het moratorium op wijkgezondheidscentra voor de eerstelijnsgezondheidszorg

De voorzitter: De heer Bertels is niet aanwezig. De vraag wordt dus als ingetrokken beschouwd.

ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de toekomst van de jongerenbonus

De voorzitter: De heer Van Malderen is niet aanwezig, dus de vraag wordt als ingetrokken beschouwd.

Minister Muyters, bedankt voor uw komst naar het parlement. (*Gelach. Opmerkingen*)

ACTUELE VRAAG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de precaire situatie van jonge investerende land- en tuinbouwers

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, een op de vier landbouwers heeft openstaande facturen met een verstreken vervaldatum. De betalingsproblemen zijn het scherpst in de dierlijke sector enerzijds en bij jonge landbouwers anderzijds. 41 procent van de varkenshouders kampt met betalingsmoeilijkheden, en 30 procent van de rundveehouders en de melkveehouders. De grootste schuldeisers zijn enerzijds de veevoederfabrikanten en anderzijds, in tweede orde, maar wel op ruime afstand, de loonwerkers.

Uit onderzoek blijkt dat de meesten onder hen proberen om die problematiek intern op te lossen en weinig een beroep doen op externe maatregelen. Ik heb al gezegd dat het probleem zich het sterkst voordoet bij jonge landbouwers. Twee derde van de mensen onder de 40 probeert op een interne wijze, binnen het bedrijf, dat probleem op te lossen.

Minister, we weten dat zowel Europa als uzelf de voorbije maanden al heel veel inspanningen hebben gedaan. Maar toch blijft de zorg in de sector, en dat is wat ik hier nogmaals naar voren wil brengen. Hoe kan Europa, hoe kan het Vlaamse beleid ons een hoopvol economisch perspectief bieden? Op welke manier kunt u daar een bijdrage aan leveren, naast de inspanningen die u al hebt geleverd?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega De Meyer, wij hebben deze studie met onze diensten zelf besteld en laten uitvoeren. We hebben dat gedaan om dat gevoel dat leeft en de signalen die je krijgt, te objectiveren en te kijken of het inderdaad klopt dat er heel wat problemen zijn met het betalen van de facturen. Die studie bevestigt inderdaad wat iedereen aanvoelt. Iedereen beseft, ook op Europees niveau, dat de landbouwsector en de steun die nu wordt verleend, niet is afgestemd op een nieuw marktgegeven. De enorme schommeling van de prijzen, het landbouwmodel en de subsidies in het gemeenschappelijk Europees landbouwbeleid (GLB) zijn niet afgestemd op die nieuwe marktgegevens.

We hebben daar in de commissie al heel veel van gedachten over gewisseld. Ik zal toch even toelichten wat we aan het doen zijn en wat de toekomst kan brengen. We zien dat er nog te weinig kennis is en in de praktijk nog te weinig wordt uitgevoerd hoe een landbouwbedrijf in die nieuwe markt kan omgaan met schommelende prijzen. Vandaar dat we heel recent een nieuw systeem hebben goedgekeurd: landbouwbedrijven kunnen gratis advies krijgen op het vlak van bedrijfseconomische gegevens, over hoe een buffer aan te leggen, over het juiste model kiezen, over opvolging. Dat is KRATOS, dat is nieuw geïnstalleerd.

Een tweede probleem is de cashflow. Alle subsidies die we sneller kunnen uitbetalen, betalen we sneller uit. We zijn daarop georganiseerd. We hebben een waarborg die de overheid verleent; dat instrument bestaat alleen in Vlaanderen. Zo zorgen we ervoor dat aan de grootste noden tegemoet wordt gekomen. In communicatie, voorlichting en opleiding blijft dat bedrijfsgegeven bijzonder belangrijk.

In het kader van het nieuw gemeenschappelijk landbouwbeleid is er een bevraging gebeurd. Men is dat volop aan het voorbereiden. We hebben ingebracht dat een van de instrumenten die Europa zou moeten uitwerken een inkomstenverzekering is. Daarmee zou iedereen zich op voorhand kunnen indekken tegen de prijsschommelingen. Er zijn nog tal van andere instrumenten, maar ik zie dat mijn tijd al om is. Het is niet mogelijk om er hier lang over door te gaan. Europa moet verder inzetten op de inkomstenverzekeringen vanuit het GLB.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, de inkomstenverzekering is ongetwijfeld uitermate belangrijk om te zorgen voor meer inkomensstabiliteit voor de land- en tuinbouwers. Ik denk dat het ook alert was van u om die studie te laten uitvoeren door uw eigen administratie. Het schetst ons op een meer verantwoorde wijze een beeld van de sector dat we allemaal al vermoedden.

Eén element wil ik nog eens aanstippen. Het is een van de conclusies van de studies. Dat is het bijzonder grote belang van de begeleiding van adviseurs en andere relevante dienstverleners naar de bedrijven toe. Ik zou toch uw bijzondere aandacht voor dit element willen vragen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): De heer De Meyer kaart een prangende problematiek aan. We hebben er in de commissie al vaak over gepraat. U volgt het van zeer nabij op, minister. Ik weet dat er heel wat zaken op stapel staan. Inderdaad, heel wat jonge landbouwers hebben het moeilijk. Ze doen grote investeringen en daartegenover staan geen vaste prijzen voor hun producten. Hun inkomen is zeer onzeker.

Ik verwijs naar een advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) van 12 juli 2016 dat aandacht besteedt aan de generatiewissel en het nieuwe ondernemerschap in de landbouw. Het somt wat maatregelen op ten gunste van jonge landbouwers zoals een opstartpremie, extra GLB-betalingsrechten, top-upbetaling.

Een cruciaal punt is nog altijd de toegang tot de gronden. We werken daar nog altijd aan in de commissie. Ik hoop dat de bijsturing van de bestaande pachtwetgeving daar ook opportuniteiten kan brengen, ook voor jonge landbouwers.

In het kader van het Vlaams Ruraal Netwerk in 2015 is er ook een actiegroep voor jonge landbouwers opgericht. Minister, wat is de stand van zaken van de besprekingen en acties ter zake?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, wij hadden in feite geen studie nodig om te weten dat landbouwers en vooral jonge landbouwers in de problemen zitten om al hun investeringen terug te betalen. Niet alleen zijn de investeringen groot en zwaar, er zijn natuurlijk ook nog de milieueisen, eisen in verband met klimaat, in verband met voedselveiligheid, en die zorgen ervoor dat de jonge landbouwers meer en meer onder druk komen te staan en dat ze minder geneigd zijn om het bedrijf van hun ouders over te nemen.

U hebt het over schommelende prijzen. Dat klopt, maar een van de grote problemen is niet alleen de schommelende prijzen maar de lage prijzen. We hebben het in het verleden al meerdere keren gehad over het fameuze federale prijzenobservatorium. De vorige jaren is daar weinig of niets mee gebeurd, tenzij wat aankondigingen. Bestaat het prijzenobservatorium nog? Welke initiatieven worden ontwikkeld?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Goed risicomanagement is van essentieel belang voor het voortbestaan van onze bedrijven. Er zijn heel wat initiatieven genomen, bijvoorbeeld KRATOS, bijvoorbeeld Boeren op een Kruispunt.

Uit het onderzoek van 'Krap bij Kas?' bleek ook dat onze Vlaamse land- en tuinbouwers moeilijk de weg vinden naar die dienstverlening, en dat er vaak sprake is van drempelvrees. Het is bijzonder jammer dat de tools die we ter beschikking stellen onderbenut blijven. Minister, misschien kunnen we daar nog meer op inzetten.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, wij hadden ook die studie niet nodig om te weten dat het moeilijk gaat in die sectoren. Daarom hebben wij daarover in de commissie Landbouw al heel vaak van gedachten gewisseld, en zoeken we samen wat we nog meer kunnen doen. Er zijn al heel wat initiatieven genomen. Wel goed aan die studie is dat je het ook eens exact aan de mensen zelf vraagt, en dat je al die informatie samenbrengt. Daar leer je uit. Je kunt er een aantal bijkomende elementen uithalen. Zo was het ook al ons aanvoelen, en het wordt nu zwart op wit bevestigd, dat de jongere generatie het moeilijker heeft dan wie nog de goede tijd heeft meegemaakt en een spaarpotje opzij heeft kunnen zetten.

Mevrouw Joosen, men zoekt inderdaad al te vaak naar advies, naar wie kan helpen, en men vindt de weg niet. Er wordt nochtans heel veel ingezet op communicatie. Het feit dat we nu een echt onafhankelijk advies gratis maken – de heer De Meyer verwees er ook naar – sterkt mij in de overtuiging dat dit voor velen een belangrijk bijkomend element is. Het onafhankelijke KRATOS heeft expertise in huis. Daar moeten we zoveel mogelijk zoekende landbouwers naartoe sturen, voor het te laat is, om ervoor te zorgen dat de bedrijfseconomische inzichten op het bedrijf zelf worden toegepast. Dat is één stap. We zullen er alles aan doen om dat zo bekend mogelijk te maken via alle kanalen. Ik denk dat ik bijna wekelijks in de commissie herhaal dat wij dat doen op alle fora waar wij komen.

Wat de tweedegeneratiewissel betreft – de stap die men moet zetten voor de toegang tot grond – hebben wij de pacht die binnenkort in het parlement zal kunnen worden besproken. Wij zullen de pachtwetgeving, die nu Vlaamse materie is geworden, aanpassen. Zo zullen wij de toegang tot grond gemakkelijker maken voor de jonge generatie. Wij zijn zo goed als klaar met die oefening. Wij hopen daarmee snel naar het parlement te kunnen gaan. Het is de bedoeling om ervoor te zorgen dat er nog voldoende rechtszekerheid is op de lange termijn, maar om er toch ook voor te zorgen dat het op een iets efficiëntere, soepelere manier kan gebeuren, en dat veel meer eigenaars geneigd zullen zijn om een pacht te verlenen op de grond. Ik ben er ook van overtuigd dat een aantal fiscale instrumenten van groot belang kunnen zijn om nog meer het in pacht geven te stimuleren.

Men laat hier uitschijnen dat het stimuleren van investeringen op het vlak van duurzaamheid en milieueisen ten nadele zou zijn van de landbouw. Ik ben het daar niet mee eens. Ik ben ervan overtuigd dat wij daar een koploperspositie hebben en dat wij die nog veel meer 'in the picture' moeten plaatsen. Overal is men meer op zoek naar duurzaamheid. Wij produceren hier met de laagste ecologische voetafdruk van de hele wereld. Dat doen we al jaren, ook uit noodzaak, omdat we klein zijn en dicht op elkaar zitten. Wij doen op het vlak van duurzaamheid serieuze investeringen omdat we ervan overtuigd zijn dat het nodig is. Dat zorgt ervoor dat onze ecologische voetafdruk veel kleiner is dan bij de productie van hetzelfde voedsel ergens anders op deze aardbol. Ik vind dat we daar een keurmerk, een handelsmerk van moeten maken en daar veel meer fier op moeten zijn en dat veel meer 'in the picture' plaatsen. Ik zie dat als een voordeel, niet als een nadeel. Trouwens, heel veel investeringen in duurzaamheid zorgen ervoor dat de factuur naar beneden gaat. Als je investeert in het minder verbruiken van energie, is dat natuurlijk veel beter voor de factuur van de landbouwer die die investering doet. Bovendien hebben we het Landbouw-investeringsfonds, dat daarin onze boeren ondersteunt.

Wat het prijzenobservatorium betreft, heeft Vlaanderen werk gemaakt van een website waar alle gegevens zeer snel op komen. Dat was eigenlijk al heel accuraat, ook op Europees niveau, voor melk en zuivel. Dat was absoluut nog niet het geval voor bijvoorbeeld varkensvlees. Om die reden hebben we in Vlaanderen het initiatief genomen om al die informatie op te lijsten en beschikbaar te stellen.

Mijnheer De Meyer, u hebt hier een terechte zorg geformuleerd. Wij doen er alles aan om onze boeren een duurzame toekomst te geven. En als ik het over duurzaamheid heb, dan gaat het over de drie pijlers van duurzaamheid. Aan die pijlers zullen we verder moeten werken, zowel op Vlaams als op Europees vlak.

Jos De Meyer (CD&V): We weten met zijn allen dat er een langdurige crisis is. De minst goede oplossing is daarover te zwijgen: we moeten blijvende aandacht vragen voor de problematiek. Ik wil herinneren aan de twee pijlers van het Europees landbouwbeleid, enerzijds voldoende voeding tegen betaalbare prijzen voor de consument en anderzijds een redelijk inkomen voor de land- en tuinbouwers. Als Vlaanderen en Europa wensen dat jonge mensen morgen nog

worden gestimuleerd om bedrijven over te nemen, dan zullen we ervoor moeten zorgen dat het Europees landbouwbeleid wordt bijgestuurd en voldoende aandacht heeft voor de economische pijler bij dat beleid. (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over een imagocampagne ter promotie van het boek

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, ik heb een pedagogisch instrument bij me, maar ik zie dat een aantal leerlingen hebben gebroost. Dat wordt ongetwijfeld tweede zit.

Ik heb de dichtbundel van Charlotte Van den Broeck bij me. Dat is een jonge auteur die hoge ogen heeft gegooid op de Frankfurter Buchmesse. Niet alleen zij deed dat, maar ook tal van andere Vlaamse auteurs.

Minister, u, de minister-president en ook de commissie Cultuur hebben de Frankfurter Buchmesse onveilig gemaakt. We hebben daar gezien dat het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) en het Nederlands Letterenfonds enorm succesvol hebben gewerkt. Zij hebben meer dan vierhonderd vertalingen gemaakt. Ik ben blij dat het prinsenvolk der Nederlanden die taak eendrachtig tot een goed einde heeft gebracht. (*Applaus bij de N-VA*)

In het regeerakkoord en in het memorandum van het Boekenoverleg staat dat Vlaanderen nood heeft aan een imagocampagne over het boek en over het lezen, lenen en kopen van boeken.

Tijdens de eerste helft van 2016 kende de verkoop van boeken een terugval van 6 procent. U besliste toen 83.000 euro vrij te maken voor een imagocampagne over het boek. Ik had verwacht dat de resultaten daarvan zichtbaarder zouden zijn. Nu is er het succesrijke verhaal van de Frankfurter Buchmesse en ook de Boekenbeurs komt eraan.

Om het in welertermen te zeggen: u hebt de heuvel en de steile helling beklommen, maar dan is er dat rot stuk vals plat en net daar wordt het verschil gemaakt. Minister, hoe zult u de volgende maanden en volgend jaar dat succes proberen te bestendigen? Welke maatregelen zult u nemen om het momentum te bestendigen en de verkoop van boeken als cultureel en economisch product, ook in Canada, te promoten?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Wat de imagocampagne over het boek, zijn er verschillende complementaire antwoorden.

Mijnheer Meremans, u zegt terecht dat de Frankfurter Buchmesse belangrijk is voor de promotie van het Nederlandstalige boek. Aangezien wij niet zo'n grote thuismarkt hebben, moeten wij inderdaad proberen om de markt groter te maken door buitenlanders onze boeken te laten lezen. Op het eerste zicht lukt dat zeer goed met een recordaantal vertalingen van onze boeken. We zullen de volgende maanden samen met het letterenfonds nagaan welke lange- of middellange-termijneffecten de Frankfurter Buchmesse heeft.

Ik voorzie ook in een extra budget van 150.000 euro om het jaar volgend op de Buchmesse goed te laten verlopen. We zullen ook nagaan of dat moet gecontinueerd worden. Dat is alvast dat.

Uw vraag gaat meer bepaald over de imagocampagne. Ik denk dat wij – ook ik – daar op een bepaald ogenblik een ander beeld van hebben gekregen. Het begin van de campagne, op het eind van vorig voorjaar, liep aarzelend. Ik denk niet dat die campagne van boek.be toen door Vlaanderen is opgemerkt, hoewel die campagne niet slecht was. Boek.be wil nu heel zwaar inzetten op de Boekenbeurs. Men heeft honderd kenners – mensen van de boekhandelsector – gevraagd de tachtig beste boeken die de afgelopen tachtig jaar zijn verschenen op te lijsten. 'De Prachtige 80' is de voortzetting van de campagne. Daaraan wordt een breed uitgesmeerde aanwezigheid in de media – onder meer via de openbare omroep – gewijd. Er komen 'book battles', waarin mensen zullen verdedigen waarom het door hen gekozen boek het beste is. Gelieerd aan de Boekenbeurs in Antwerpen wordt zo aan de zaak een grote zichtbaarheid gegeven.

Voorts zal ik eind deze week met 'Iedereen leest' een nieuw initiatief – of beter : een vernieuwd initiatief – aankondigen, via het Boekbaby's-project. Zo willen we een bredere groep aan het lezen krijgen. We willen dankzij het voorlezen kinderen sneller de weg naar de bibliotheek laten vinden. Ten slotte nog dit: de gereglementeerde boekenprijs komt er. Die moet voor stabiliteit op de boekenmarkt zorgen. Voorts willen we nog even afwachten wat de definitieve jaarcijfers zijn – iets wat u ook zei. Een half jaar is geen goede basis om te oordelen, temeer omdat de Boekenbeurs vaak het verschil maakt. Tot zover een aantal maatregelen die hopelijk tegemoetkomen aan wat u onder een imagocampagne verstaat.

Marius Meremans (N-VA): Dank u, minister. Het zijn een aantal interessante denksproten voor volgend jaar. Ik hoop dat de campagne leidt tot hogere verkoopcijfers. Ik ben blij met de initiatieven die u neemt. Er wordt 150.000 euro vrijgemaakt voor het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL). Daar zal men erg blij mee zijn, want die mensen leveren schitterend werk met hun budget, dat niet erg hoog maar toch ook niet krap is. Ik hoor u ook graag spreken over het mediaoffensief. Het VFL zegt immers dat men niet altijd op de grote programma's wil. De zevende dag bevat elke week een sportrubriek. Dat is erg goed. Maar men zou ook een Kurt Van Eeghem eens een boek kunnen laten voorstellen. Dat kost niets, maar brengt boeken zo toch onder de aandacht. Ik moet wel zeggen dat de VRT al ernstige progressie heeft gemaakt door in het journaal cultuuritems te brengen. Maar ook daar kunnen boeken meer aan bod komen. In elk geval zijn we in blijde verwachting.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, collega's, vooreerst wil ik het pleidooi van de heer Meremans ondersteunen om het momentum van het internationaal bewierookte gastlandschap van Vlaanderen en Nederland op de Buchmesse in Frankfurt aan te grijpen om het lezen en als het kan ook het kopen van boeken en strips te bevorderen. Ik denk dat een van de factoren die het succes verklaarden het feit was dat Vlaanderen en Nederland de handen in elkaar hebben geslagen. Dat kan maar in ons voordeel zijn, want de meeste boeken van onze Vlaamse auteurs worden uitgegeven bij Nederlandse uitgeverijen. We moeten op die samenwerking blijven inzetten. Neemt u ter zake in het lopende werkjaar nog bijkomende initiatieven?

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, een week na de Buchmesse en kort voor de Boekenbeurs is dit moment bijzonder. We zijn allemaal wat euforisch over het gastlandschap. We moeten het momentum echter ook aangrijpen om kritisch te kijken naar datgene wat het afgelopen jaar is gebeurd. U drukte zich diplomatisch uit toen u het had over de aarzelende start van een op zich heel mooie campagne die de titel 'Boek tijd voor een boek' kreeg.

Minister, we moeten met ons allen erkennen dat het aarzelend was, en dat het in de toekomst beter moet. U zegt nu dat u een engagement hebt voor het Vlaams Fonds van 150.000 euro. Dat is heel mooi, maar hoe wordt die ingezet? De campagne met de website is één zaak, maar het is toch ook de bedoeling om mensen te kunnen bereiken. In de aanloop van de campagne waren er ook workshops georganiseerd, waarin auteurs en anderen betrokken waren om goede ideeën aan te leveren. Hoe gaan we dus die 150.000 euro voor het Vlaams Fonds inzetten, zodat meer mensen niet alleen kopen, maar vooral ook lezen?

Minister Sven Gatz: Drie maatregelen worden hier door elkaar gebruikt. De 150.000 euro, naast de 3 miljoen euro die we hebben geïnvesteerd in de recente Buchmesse, is wel degelijk bedoeld om onze boekensector internationaal zichtbaar te maken en te houden. Dat bedrag zal niet in Vlaanderen worden ingezet. U hebt allemaal gezien dat de mensen van het Vlaams Fonds voor de Letteren zeer intensief hun beurzen voorbereiden. Het is alleen maar op die manier dat men resultaten voor extra uitgaven en vertalingen kan bereiken. Dat doen ze zeer goed. Daarvoor zal het geld dienen.

Het zou kunnen dat de verdere goede samenwerking tussen de twee letterenfondsen uit Vlaanderen en Nederland nog wel een vervolg krijgt in de komende maanden en jaren. Ik spreek me daar nu niet over uit omdat het aan de letterenfondsen is om dat samen te bekijken. De middelen die we in het jaar na Frankfurt inzetten, dienen om het boek internationaal waar te maken.

We gaan bekijken wat de imagocampagne nu doet met de Boekenbeurs. Het concept is wel goed gekozen. Men kan altijd vragen stellen over de lijstjescultuur – zijn het er 80 of 100 – maar het werkt wel om een hele sector zichtbaar en leesbaar te maken voor een breed publiek. Ik zal ook contact hebben met Boek.be om uit te zoeken in hoeverre ze die imagocampagne jaar na jaar willen voortzetten.

We stellen ons iets voor als de campagnes voor de zuivelsector. Sorry dat ik het daarmee vergelijk, maar dat zijn generieke campagnes die we allemaal zeer goed kennen. De boekensector is nog een beetje de juiste ingang aan het zoeken, wat ook kan en mag. Zij nemen het initiatief om het boek op hun manier in de Vlaamse markt te zetten. Ik heb daarbovenop middelen vrijgemaakt, en ik overweeg dat in de toekomst nog te doen. We gaan kijken hoe ze dat nu willen doen.

Mijnheer Meremans, het is goed dat u in het dagelijkse VRT-journaal naar het cultuuritem kijkt. Het is zo dat de openbare omroep haar cultuurbeleid aan het verbreden en uitdiepen is. Ze luisteren nu waarschijnlijk mee, dat is toch de bedoeling. In die zin kunnen uw suggesties niet op de rotsen vallen en zullen we in de toekomst bijkomende initiatieven mogen verwachten.

Marius Meremans (N-VA): Nederland heeft nu in 2016 het Jaar van het Boek met een grootse campagne. Er is heel veel te doen in heel veel steden. Ik kijk daar toch met wat jaloezie naar. Jaarlijks is er rond deze periode 'Nederland Leest', ook een grote campagne voor het boek. Samenwerking met Nederland kan alleen maar in ons voordeel spelen. We hebben ook al een samenwerking gehad tussen Radio 1 en Radio 5 rond de top van de Lage Landen. Het is heel belangrijk om die samenwerking te bestendigen, zeker omdat het onze auteurs alleen maar ten goede kan komen, want we weten dat het verkeer van boeken van noord naar zuid gemakkelijker gaat dan van Vlaanderen naar Nederland. Daar moeten we aandacht voor hebben. We zullen dit zeker blijven opvolgen. Ik ben heel blij dat er voor de Boekenbeurs zoveel animo is in dit parlement. We gaan er dus allen heen, en we gaan allemaal lekker veel boeken kopen, maar je moet ze ook kunnen lezen natuurlijk.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Kris Van Dijck aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de opleiding van vrachtwagenchauffeurs in het secundair onderwijs

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, u hebt ongetwijfeld gedacht: doordat de commissie Onderwijs naar het buitenland is, zal ik een rustige woensdagnamiddag beleven. Maar dat is buiten de waarden gerekend die in Vlaanderen nog op de zaak blijven letten.

Minister, ik las gisteren een kop die stelde: 'Crevits investeert in de opleiding van truckers.' Bij nader inzicht gaat dit inderdaad over truckersopleidingen in het secundair onderwijs. In Vlaanderen zijn er vorig jaar in zes verschillende scholen 59 jongeren afgestudeerd. U wilt de drempel verlagen door die scholen een bijkomende subsidie te geven voor een maximumbedrag van 250.000 euro.

Indien ik goed geïnformeerd ben, komt die 250.000 euro uit de 40 miljoen euro flankerende maatregelen in het kader van de kilometerheffing.

Mijn vraag in dezen is vooral gesteld vanuit een zekere kwaliteitsbepaaldheid. Het gaat hier over een secundaire opleiding, derde graad, waarbij de jongeren 16, 17 en de meesten nog geen 18 jaar zijn. Het is een knelpuntberoep, er is een tekort aan truckchauffeurs.

Zouden we ons voor deze opleiding niet beter focussen op een opleiding secundair-na-secundair, in plaats van op het duaal leren of het volwassenenonderwijs? Waarom zouden we op die manier inzetten in het secundair onderwijs derde graad, waar de jongeren nog geen 18 jaar zijn?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Van Dijck, het klopt inderdaad dat de extra middelen die worden geïnvesteerd in de opleiding komen uit het fonds van middelen van de kilometerheffing van minister Weyts. Die investering gebeurt op expliciete vraag van de sector.

Vandaag zijn er in Vlaanderen zes scholen die in de derde graad van het secundair onderwijs een opleiding tot truckchauffeur inrichten. Dat betekent dat jongeren, zodra ze de drempel hebben bereikt om te mogen rijden, onmiddellijk truckchauffeur zijn na zes jaar beroepsopleiding.

Aanvankelijk, bij de plannen en de nieuwe matrix secundair onderwijs, waren uw aarzelingen ook de mijne. Ik vroeg me af of we die opleiding wel moesten laten bestaan. Maar de sector zelf en ook de onderwijsverstrekkers halen drie redenen aan waarom ze het van belang vinden dat de opleiding blijft bestaan. Het is dus niet iets nieuws. Het is een bestaande opleiding, die kampt met een aantal kosten. Vanuit de sector wordt er gevraagd of we er niet wat meer in kunnen investeren om ervoor te zorgen dat de stroom jongeren kan blijven bestaan.

Ten eerste, elke jongere die afstudeert in het zesde jaar beroepssecundair onderwijs (bso) heeft onmiddellijk werk. Ten tweede, de retentie in de sector is nagenoeg 100 procent. Zodra je na je achttiende in de sector start, blijf je ook in de sector. Het is niet zo dat de jongeren na twee jaar plots voor iets helemaal anders kiezen. Ten derde, die keuze is een zeer uitgesproken keuze, wat je in een derde graad beroepsopleiding wel kunt verwachten.

Het volwassenenonderwijs biedt de opleiding ook aan. U vraagt: 'Is dat niet beter?' Dat weet ik niet. Maar het volwassenenonderwijs biedt het aan en is ook

voor de sector van cruciaal belang om de recyclagecursussen te laten plaatsvinden, de bijscholingen die vrachtwagenchauffeurs moeten volgen. Die gebeuren dus via het volwassenenonderwijs.

Het is dus een uitdrukkelijke vraag van de sector, die ik positief heb bekeken. Aangezien de middelen uit de kilometerheffing op die manier worden geherinvesteerd in de sector, heeft dat natuurlijk de goedkeuring weggedragen van minister Weyts, die uiteraard dat fonds beheert.

Dat zijn de redenen waarom we toch de keuze hebben gemaakt om verder te investeren. Het is niet de bedoeling om dat nu in honderd scholen van Vlaanderen te gaan doen. Maar als we de opleidingen die nu bestaan al sterk kunnen houden, kunnen we misschien net iets meer jongeren ernaartoe krijgen. De sector smeekt erom. Het is een beroep dat veel perspectief heeft.

Duaal leren is een moeilijke optie. Om die opleiding te volgen, heb je zo'n auto nodig met twee sturen en twee sets pedalen. De meeste bedrijven hebben zulke schoolvoertuigen echter niet. Daarom is het niet zo simpel om dat via duaal leren te doen. Die voertuigen zijn heel duur en er is heel wat opleiding nodig. Om die reden is het wat moeilijker om dat zomaar binnen te brengen in het duaal leren.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, mijn bekommernis was vooral ingegeven omdat ik las dat er een engagement was om de opleiding beterkoop te maken, het inschrijvingsgeld lager door bijkomende investeringen aan de scholen te geven van maximum 60.000 euro. Een directeur stelde daarbij: 'Ik weet niet of dat de trekker is om leerlingen de opleiding te laten volgen.'

Een tweede bekommernis die ik blijf hebben, is dat, wanneer leerlingen in de derde graad afstuderen, ze wel hun getuigschrift en diploma hebben, maar nog niet altijd hun rijbewijs. Dat staat namelijk nog los van die opleiding. Daarvoor moet men nog altijd 18 jaar zijn. Dat moeten we ook zo houden. We moeten blijven focussen op dat volwassenenonderwijs. Ik hoor van u dat dat duaal leren moeilijker is.

Ik heb een bijkomende vraag over het gegeven van secundair na secundair, een zevende jaar, omdat men dan sowieso boven de leeftijdsgrens van 18 jaar zit. Is dat ook meegenomen in het zoeken naar bijkomende opleidingen?

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, ik wil me aansluiten. Er was een tijd dat heel wat van onze vrachtwagenchauffeurs hun rijbewijs haalden bij het Belgische leger. Het is goed dat die tijd voorbij is. Ik laat de wilde verhalen over de examens daaromtrent buiten beschouwing. Ik denk dat het ook geen kerntaak van Defensie is. Mijnheer Van Dijck, u hebt aangehaald dat vrachtwagenchauffeur worden vandaag veel meer behelst dan alleen het rijbewijs behalen, en dat is maar goed ook.

Ik vind het goed dat met dit initiatief tegemoetgekomen wordt aan het logistiek beleid van de Vlaamse Regering, want als we de cijfers van de Nationale Bank erbij nemen, gaat het over negenduizend ondernemingen en 5 tot 8 procent van het Belgisch bruto binnenlands product. Het is dus een belangrijke sector voor ons. Ik heb nog eens gekeken naar de knelpuntberoepen, en ik heb daaruit geleerd dat de vrachtwagenchauffeur met aanhangwagen een knelpuntberoep met uitroepteken is, zowel kwantitatief, kwalitatief als door de specifieke arbeidsomstandigheden. Dat moet een krachtig signaal zijn om alle hens aan dek te halen.

Minister, ik wil alleen nog het volgende vragen. Hebben we met de tegemoetkoming die er vandaag gedaan wordt, ook al indicaties dat de bestaande opleidingen binnen het secundair onderwijs verder zullen kunnen blijven bestaan?

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik heb een paar aanvullingen. Ik vind het heel belangrijk dat meer en niet minder jongeren de keuze maken om truckchauffeur te worden. Dat is de grootste bekommernis. Ik denk dat we die bekommernis moeten delen. Het klopt, zoals de heer Ceyssens zegt, dat het een knelpuntberoep met uitroepteken is. Ik kan dat niet ontkennen. We hebben er dus meer nodig. Mijnheer Van Dijck, dat is een van de redenen waarom het belangrijk is om het in het zesde jaar te laten bestaan en niet te verhuizen naar het zevende. In het zesde jaar zit immers ook een groep jongeren die nooit een zevende jaar zullen doen, die echt willen werken en die zo snel mogelijk de overgang willen kunnen maken naar het beroepsleven.

De huidige opleiding is goed van kwaliteit. Er zijn 170 tot 180 jongeren die via deze weg een getuigschrift secundair halen. Ze moeten uiteraard ook het rijbewijs nog halen als ze meer dan 18 jaar zijn, maar de opleiding behelst veel meer. Dat is de reden waarom we toch geneigd zijn om nu de zes scholen die de opleiding aanbieden – wat voor mij niet moet worden uitgebreid – over heel Vlaanderen, toch een beetje te versterken zodat ze duurzame toekomstmogelijkheden blijven hebben. Over de maatregel die we nu nemen, is overlegd met de sector. Collega Ceyssens, u vraagt of dat voldoende zal zijn. Ik ga ervan uit van wel, want het is net met die sector dat we overleg gepleegd hebben.

De voorzitter: Mijnheer Van Dijck, uw slotopmerking alstublieft.

Minister Hilde Crevits: Mag ik dan nog een persoonlijk feit inroepen?

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik denk dat ik niets ga zeggen waar u een persoonlijk feit bij zou kunnen inroepen.

De voorzitter: Dat is spijtig.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik ben natuurlijk ook tevreden. In het verleden discussieerden wij hier over de zogenaamde kilometerheffing. Toen sprak de Vlaamse Regering de intentie uit voor flankerende maatregelen, nu verankerd in 2017, niet alleen wat betreft vergroening maar wat betreft opleiding en dies meer. Dat wordt ingezet op een betere opleiding van truckers, is zeer positief, minister. U en uw collega-minister Weyts trekken daar de juiste kaart. Uw antwoorden hebben in ieder geval verduidelijking verschaft in toch nog enige onduidelijkheid die ik had over de kwaliteit van de opleiding, maar de intentie en de stappen die worden gezet zijn zeer positief en getuigen van een consequent beleid.

Voorzitter, ik neem aan dat de minister in dezen geen persoonlijk feit zal moeten inroepen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo betreffende toepassing van gedragsinzichten bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van Vlaams beleid – 852 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo betreffende toepassing van gedragsinzichten bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van Vlaams beleid.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Beste collega's, de jongste jaren krijgen we steeds meer wetenschappelijk inzicht in ons menselijk gedrag. Dat is hoogst interessant, want veel maatschappelijke problemen houden verband met het gedrag van burgers: denken we bijvoorbeeld maar aan bovenmatig energieverbruik, verkeersonveiligheid, schulden en obesitas. Een betere kennis van hoe mensen keuzes maken, kan ook in sterke mate bijdragen aan een effectief beleid in tal van domeinen.

Wetenschappelijke studies toonden de voorbije jaren op overtuigende wijze aan dat het keuzegedrag van mensen vaak niet rationeel is, maar voorspelbaar irrationeel. Het vertrekpunt en de vaststelling van onder andere de bekende psycholoog Daniel Kahneman is dat er in onze hersenen eigenlijk twee mentale systemen zijn. Het eerste systeem is impulsief en werkt snel, automatisch, intuïtief en op basis van gewoontes. Het zwaartepunt ligt daar op het nu en het reageert zo op basis van snelle vergelijkingen. Dat gaat automatisch en kost ons eigenlijk weinig energie. Dat betekent dat kleine veranderingen in de wijze waarop een keuze wordt gepresenteerd een groot verschil kunnen maken. Dat zijn de zogenoemde 'nudges', duwtjes in de goede richting die beslissingen kunnen beïnvloeden zonder de keuzemogelijkheden te beperken. Het tweede systeem, daarentegen, is dat van het onbewuste, impulsieve, intuïtieve gedrag doorbreken en het beredeneerde, het bewust, analytisch nadenken stimuleren. Labels hebben bijvoorbeeld dat doel.

Nu rijst de vraag of we als overheid deze gedragswetenschap moeten aanwenden. Het is een legitieme vraag. Eerst en vooral moeten we beseffen dat private organisaties al lange tijd gebruikmaken van nudgingstrategieën om hun omzet en hun winst te vergroten. Bovendien moeten we ons realiseren dat het ook voor een overheid onmogelijk is om keuzes volledig neutraal aan burgers te gaan voorleggen. Hoe een overheid een keuze ook presenteert, altijd zal er sprake zijn van een zekere beïnvloeding. Als elke presentatie van een keuze eigenlijk een vorm van beïnvloeding is, dan resten ons twee opties. Ofwel gaat een overheid alle ongewenste gedrag in regels gieten, wat eigenlijk onmogelijk is. Ofwel beseft een overheid dat haar eigen keuzearchitectuur en communicatie ook gedragssturing impliceert, en proberen we dus die sturing te optimaliseren, zodat dat beter kan bijdragen tot effectievere en efficiëntere oplossingen voor belangrijke maatschappelijke problemen.

Met dit voorstel van resolutie kiezen we duidelijk voor het tweede. Het voorstel van resolutie formuleert een duidelijke opdracht voor het beleid, zijnde het structureel gebruik in de beleidsvoering van kennis in verband met gedrag. Overheden die dat doen, kunnen vaak hun beleidsdoelstellingen waartoe ze hebben beslist effectiever en efficiënter waarmaken, en dat op een goedkope manier. We willen met dit voorstel van resolutie de inzichten uit de gedragswetenschappen binnenbrengen in de administraties. Daarvoor kunnen ze samenwerken met de academische wereld, die daarmee bezig is, ook in Vlaanderen. We zien trouwens dat de interesse om deze wetenschap in te brengen in het beleid breed verspreid is: de Europese Commissie, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), de Wereldbank, allen experimenteren ze met de nieuwe inzichten uit deze wetenschappelijke discipline. Ook overheden in diverse landen gingen met deze inzichten aan de slag. De bekendste voorbeelden zijn de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. In dat laatste land werd in 2010 een team van gedragswetenschappers opgericht, het Behavioural Insights Team, in de volksmond al snel de Nudge Unit genaamd. Het team verdiende zichzelf in een mum van tijd terug. Ik beseft ten zeerste dat het gebruik van gedragsinzichten geen wondermiddel is. We beseffen dat en daarom ook zeg ik duidelijk dat we dit zien als een aanvulling op de bestaande klassieke instrumentaria waarvan de overheid zich reeds bedient om burgers bepaalde keuzes te laten maken.

We zullen ook zeer vroeg in het beslissingsproces de gedrags- en communicatie-expertise binnen moeten brengen. Daarbij hebben de ervaringen in het buitenland geleerd dat het goed is om het effect van de toepassing van gedragswetenschappen via pilootprojecten uit te testen. Wat werkt, kan op grote schaal worden uitgerold, wat niet werkt, wordt afgevoerd. Wie de verslagen van het Behavioural Insights Team bekijkt, zal duidelijk zien dat niet elk pilootproject tot het gewenste resultaat leidt. Ik beseef ook dat er heel wat vragen zijn over het gebruik van gedragsinzichten. Het zal u dan ook niet ontgaan zijn dat we in het voorstel van resolutie een aantal randvoorwaarden formuleren voor het inzetten van gedragswetenschappen in de politieke besluitvorming.

Deze randvoorwaarden zijn niet zomaar gekozen. Ze zijn gekozen op basis van de ruime wetenschappelijke literatuur die verschenen is over de pro's en contra's van het inzetten van gedragswetenschappen. Het voorstel van resolutie dat voor jullie ligt, is het resultaat van een lang parlementair proces dat ik heb doorlopen om 'nudging' ook bij ons op de politieke agenda te plaatsen. Een conceptnota, hoorzittingen met academici, en nu dit voorstel van resolutie. Het voorstel van resolutie vraagt de Vlaamse Regering een nudge unit voor Vlaanderen op te richten die dan kan fungeren als een kenniscentrum of helpdesk binnen de Vlaamse administratie en ook zorgt voor een gepaste samenwerking met gedragswetenschappers uit de academische wereld. Jaarlijks selecteert het team pilootprojecten op basis van gedragsinzichten.

Ik heb al gesproken over de randvoorwaarden, het zijn er vier. We willen dat het gaat over thema's waar de politiek al een beslissing heeft genomen, dat betekent dat we expliciet stellen dat de inzet van gedragswetenschappen enkel tot doel heeft de vooropgestelde doelstellingen beter te realiseren. We willen dat de vooropgestelde keuzes legitiem zijn en wetenschappelijk onderbouwd. We willen als liberale fractie uiteraard de vrijwaring van de keuzevrijheid van de burger. Zo moet de burger op eenvoudige wijze de mogelijkheid hebben om steeds een andere keuze te kunnen maken dan de vooropgestelde keuze. Nudges verbieden niets, noch smijten ze met geld, ze wijzen in een richting, maar houden de keuzevrijheid van het individu intact. Ten slotte moet het team transparantie bieden over de geboekte resultaten, het implementeren van deze projecten, de kostprijs en het terugverdieneffect.

De bespreking in de commissie gaf aanleiding tot enkele amendementen die we vandaag voorleggen. Het eerste amendement voorziet in een terminologische aanpassing. Het tweede amendement voorziet in de mogelijkheid voor het parlement om voorstellen van onderwerpen te formuleren waarbij de toepassing van gedragsinzichten een meerwaarde zou kunnen bieden. Ik denk dat dit een mooi instrument is voor het parlement om bij de inzet ervan betrokken te worden. Het derde amendement voorziet in een afzonderlijke jaarlijkse voortgangsrapportering aan het parlement. Dat rapport brengt verslag uit over de inzet van gedragswetenschappen, de gevoerde pilootprojecten, de geboekte resultaten, de kostprijs en de terugverdieneffecten. Dit nieuwe beleidsinstrument verdient intense opvolging door het parlement en de diverse commissies. Het vierde amendement, dat voortvloeit uit het vorige, strekt ertoe "de evaluatie van het decreet na twee jaar" te schrappen.

Tot zover mijn voorstel van resolutie en de amendementen die nu ter stemming liggen. Ik hoop dat ik straks, net zoals in de commissie, op jullie steun kan rekenen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Godderis heeft het woord.

Danielle Godderis-T'Jonck (N-VA): Ik dank mevrouw Saeys voor haar initiatief. Als lid van de commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin ben ik

tevreden dat dit voorstel van resolutie breder opengetrokken werd via de commissie Algemeen Beleid. Het is namelijk zo dat kennis van gedrag zeker kan worden gebruikt binnen de welzijns- en volksgezondheidssector, maar het is maar via het algemeen beleid dat dit concept op veel grotere schaal kan worden ingezet en zijn nut zal bewijzen. Deze inzichten in het keuzegedrag van mensen maakt het voor beleidsmakers mogelijk om hun methodiek zo aan te passen dat het maken van wenselijke keuzes gestimuleerd wordt, zonder dat de persoon in kwestie het gevoel heeft in een bepaalde richting te worden geduwd.

De kloof tussen de intussen beschikbare kennis over menselijk gedrag en de mate waarin die kennis wordt gebruikt bij het ontwerpen van beleid, is vandaag nog veel te groot. Omdat de overheid steeds vaker wordt geconfronteerd met problemen en uitgaven waarin de optelsom van individuele gedragingen en keuzes een belangrijke rol spelen, kan een betere kennis van hoe mensen keuzes maken, in sterke mate bijdragen aan een efficiënter beleid, in een breed scala aan domeinen.

Vlaanderen is niet de eerste die gedragsinzichten gebruikt in zijn beleidsaanpak. Overheden in diverse landen zijn met gedragswetenschappelijke inzichten reeds aan het experimenteren. De bekendste voorbeelden zijn de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk.

We houden naast de voordelen ook vast aan een aantal randvoorwaarden van het gebruik van dergelijke kennis van gedrag. We vragen in het voorstel van resolutie dan ook transparantie en we willen dat de vooropgestelde keuzes legitiem en wetenschappelijk onderbouwd zijn en dat nudging enkel wordt ingezet bij thema's waarover het beleid reeds beslissingen heeft genomen. De burger moet ten slotte op ieder moment op eenvoudige wijze de mogelijkheid hebben een andere keuze te maken zonder daarvoor te worden gesanctioneerd.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Cindy Franssen (CD&V): Mevrouw Saeys heeft het voorstel van resolutie al zeer duidelijk gekaderd. Ik dank mevrouw Saeys voor haar initiatief.

We hebben inderdaad interessante hoorzittingen gehad. Elke keuze die een overheid maakt, gebeurt vaak, bewust, of onbewust, aan de hand van gedragsinzichten. Ik verwijs bijvoorbeeld graag naar een nudge van een aantal decennia geleden rond orgaandonatie.

Als CD&V-fractie onderstrepen wij een aantal belangrijke voorwaarden bij de vooropgestelde keuzes die bij nudging worden gemaakt. Zo moet het in het belang van de mensen zelf zijn, mag het nooit verplichtend of sanctionerend zijn, moet het transparant en legitiem zijn en moet het vooral ook aandacht hebben voor kwetsbare groepen. Het moet gaan over belangrijke prioriteiten waar de overheid sowieso verantwoordelijkheid in wil nemen. Het team – voor alle duidelijkheid – adviseert en beslist niet, en de gedragsinzichten moeten worden ingezet in beleidsdomeinen waarover een consensus bestaat dat gedragsverandering nodig is. Nudging is complementair aan andere bestaande maatregelen. Zo kan men bijvoorbeeld obesitas nooit alleen aanpakken met nudging. Daarom is samenwerking met bestaande agentschappen, adviesraden, departementen en expertisecentra bijzonder belangrijk en kunnen we gebruikmaken van bestaande datagegevens van bijvoorbeeld intermutualistische databanken inzake jaarlijkse rapportages over gezondheid.

De voorliggende amendementen geven nog meer slagkracht aan de resolutie en versterkt ze nog.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de stemmingen over de amendementen en de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VLAAMS INSTITUUT VOOR VREDE EN GEWELDPREVENTIE

Benoeming van een lid van de raad van bestuur

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 7 van het decreet van 7 mei 2004 houdende oprichting van een Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie bij het Vlaams Parlement de benoeming van een lid van de raad van bestuur van dat instituut, ter vervanging van de heer Pieter Van Eecke, ontslagnemend, destijds benoemd op voordracht van het vrijwillig samenwerkingsverband van Nederlandstalige vredesorganisaties.

Het samenwerkingsverband heeft bij brief van 2 augustus 2016 de heer Bram Vranken voorgedragen.

Vraagt iemand hieromtrent nog het woord? (*Neen*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik de heer Bram Vranken benoemd tot lid van de raad van bestuur van het Vlaams Instituut voor Vrede en Geweldpreventie.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo betreffende toepassing van gedragsinzichten bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van Vlaams beleid – 852 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 3

Stemmingen over de amendementen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de stemmingen over de amendementen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 1, van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

69 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
69 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 2, van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

68 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
68 leden hebben ja geantwoord.

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 3, van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo.

Zelfde stemming als stemming nr. 2? (*Instemming*)

Het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 4, van Freya Saeys, Danielle Godderis-T'Jonck, Cindy Franssen, Lies Jans, Peter Van Rompuy en Caroline Croo.

Zelfde stemming als stemming nr. 2? (*Instemming*)

Het amendement is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

70 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
70 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

MOTIE van Caroline Gennez en Elisabeth Meuleman tot besluit van de op 6 oktober 2016 door Elisabeth Meuleman in commissie gehouden interpellatie tot viceminister-president Hilde Crevits over het Vlor-advies betreffende de eerste conceptnota secundair onderwijs – 916 (2016-2017) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

73 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
73 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 9 november 2016 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.13 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Marius Meremans, An Moerenhout, Bert Moyaers, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Freya Van den Bossche, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters.

Afwezig met kennisgeving

Griet Coppé, Andries Gryffroy, Nadia Sminate, Herman Wynants: ambtsverplichtingen;

Ann Brusseel, Paul Cordy, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Kathleen Helsen, Ward Kennes, Kathleen Krekels, Elisabeth Meuleman, Bart Nevens, Peter Persyn, Joris Poschet, Katia Segers, Steve Vandenberghe, Elke Van den Brandt, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe: door het Vlaams Parlement toegestane zending;

Caroline Gennez: familieverplichtingen;

Guy D'haeseleer, Michèle Hostekint, Anke Van dermeersch, Christian Van Eyken: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Kurt De Loor, Bert Maertens, Hermes Sanctorum-Vandevoorde

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Jos Lantmeeters, Lieve

Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lydia Peeters, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters

Stemming nr.4:

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester,

Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Marc Hendrickx, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Jos Lantmeeters, Lieve Maes, Marius Meremans, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Ann Soete, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters